

Θέματα Αναπηρίας

04

Δια Βίου Μάθηση και Αναπηρία

14

Π. Ν. Διαμαντούρος – Ευρωπαϊός Διαμεσοθαλαβητής
«Χρειάζεται αλληλαγή νοοτροπίας στα ζητήματα αναπηρίας»

25

Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων
με Αναπηρία του ΟΗΕ: Το Άρθρο 24 «Εκπαίδευση»

Αφιέρωμα:

Οικονομική κρίση
και Πρόνοια
Στην εντατική
ο «μεγάλος ασθενής»

Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία
Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41 Ηλιούπολη, Αθήνα

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
ΚΕΜΠ.ΑΘ.
4702

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ: 2021 ΚΕΜΠ.ΑΘ.
ΚΩΔΙΚΟΣ: 3411

ΑΘΗΝΑ 2010
τεύχος 21
Μάιος
Ιούνιος
Ιούλιος

Editorial	03
Ανάλυση: Δια Βίου Μάθηση και Αναπηρία	04
Θέσεις: Εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Πολιτικών για την Αναπηρία ...	09
Βήμα: Σωματείο Ηπατομεταμοσχευθέντων Ελλάδος: «Η δωρεά οργάνων είναι δώρο ζωής»	12
Συνέντευξη: Π. Ν. Διαμαντούρος – Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής	14
Αφιέρωμα: Οικονομική κρίση και Πρόνοια: Στην εντατική ο «μεγάλος ασθενής»	18
Παρουσίαση: Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του ΟΗΕ: Το Άρθρο 24 «Εκπαίδευση»	25
Ευρωπαϊκά - Διεθνή	30
Η Ε.Σ.Α.μεΑ. παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...	33
Εκδόσεις: Ετήσια Έκθεση 2009 Συνηγόρου του Πολίτη για τις διακρίσεις: Περιορισμένες εμβέλειες νομοθεσία και έλλειμμα ενημέρωσης	39

Ιδιοκτησία:
Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία - Ε.Σ.Α.μεΑ.

Εκδότης:
Βαρδακαστάνης Γιάννης
Πρόεδρος Ε.Σ.Α.μεΑ.

Διευθύντρια:
Χατζηπέτρου Ανθή

Αρχισυντάκτρια:
Θεωνά Άννα

Σελιδοποίηση - Διαχωρισμοί - Φιλμς:
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ (210 6006430-1)

Εκτύπωση:
ΔΕΣΜΟΣ (210 6644156)

Γραφεία Ε.Σ.Α.μεΑ.:

Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41 Ηλιούπολη, Αθήνα
Τηλ. 210 - 9949837

Fax: 210 - 5238967

E-mail: esaea@otenet.gr

http://www.esaea.gr

Εκδίδεται σε 7.500 αντίτυπα και διανέμεται δωρεάν.

Σε περίπτωση αναδημοσίευσης παρακαλούμε να αναφέρετε ως πηγή το "Θέματα Αναπηρίας".

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν υποχρεωτικά τις απόψεις της Ε.Σ.Α.μεΑ.

Σ τον απόηχο ενός καλοκαιριού διαφορετικού, λόγω της δύσκολης οικονομικής συγκυρίας που βιώνει η χώρα μας, ο φετινός Σεπτέμβρης σηματοδοτεί την αρχή μιας καινούριας περιόδου, μιας περιόδου που αναμένεται να φέρει ακόμα μεγαλύτερες αλλαγές στην καθημερινή ζωή όλων των Ελλήνων και Ελληνίδων.

Το προηγούμενο χρονικό διάστημα, κατά τη διάρκεια του οποίου όλοι οι Έλληνες πολίτες είδαν τα εισοδήματά τους να μειώνονται, αναμφίβολα στιγματίστηκε από τις διαμαρτυρίες και τον φόβο για το αβέβαιο μέλλον. Μέσα σε αυτή την περιρρέουσα ατμόσφαιρα και υπό την απειλή της δαμοκλείου σπάθης της φτώχειας και της εξαθλίωσης, τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους έστειλαν ένα ηχηρό μήνυμα στην Πολιτεία, ζητώντας την προστασία του δικαιώματος στην Πρόνοια, με μια δυναμική κινητοποίηση στο Υπουργείο Οικονομικών. Αναλυτικό ρεπορτάζ μπορείτε να διαβάσετε στο Αφιέρωμα.

Υπό αυτά τα δεδομένα, η Ε.Σ.Α.μεΑ. επανέρχεται στην ανάγκη υλοποίησης και εφαρμογής ενός Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Πολιτικών για την Αναπηρία, όπως αυτό εστάλη στον Πρωθυπουργό της χώρας κ. Γ. Παπανδρέου, ζητώντας την άμεση λήψη μέτρων και την εφαρμογή οριζόντιων και θεσμικών παρεμβάσεων, ώστε να διασφαλιστεί η ανεμπόδιστη άσκηση των θεμελιωδών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, ιδιαίτερα υπό αυτές τις συνθήκες που βιώνει η χώρα.

Στο ίδιο μήκος κύματος και με την ευκαιρία της έναρξης της νέας σχολικής χρονιάς, το εθνικό αναπηρικό κίνημα επανέρχεται και σε ένα άλλο μείζον θέμα, τη δια βίου μάθηση και την ανάγκη διασφάλισης της συμμετοχής σε αυτή και των ατόμων με αναπηρία, μιας ομάδας πληθυσμού που αντιμετωπίζει ανυπέβλητα εμπόδια στην προσπάθεια για ισότιμη ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας.

Τέλος, σ' αυτό το τεύχος του "Θέματα Αναπηρίας" έχουμε την τιμή να φιλοξενούμε τον Ευρωπαϊκό Διαμεσοθαβητή κ. Π. Ν. Διαμαντούρο, που τονίζει ότι η αναπηρία είναι ζήτημα σεβασμού και εφαρμογής θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Καλή ανάγνωση και καλό χειμώνα.

Ιωάννης Βαρδακασιάνης
Πρόεδρος Ε.Σ.Α.μεΑ.

Δια Βίου Μάθηση και Αναπηρία¹

Τι είναι η Δια Βίου Μάθηση

Ο όρος δια βίου μάθηση είναι ευρύτερος από τον όρο δια βίου εκπαίδευση.² Η δια βίου μάθηση περιλαμβάνει και την άτυπη γνώση, ενώ η δια βίου εκπαίδευση συνδέεται με τη δια βίου εξάρτηση από σχολεία και εκπαιδευτικούς φορείς.³

Η δια βίου μάθηση ως «όλη η δραστηριότητα εκμάθησης που πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της ζωής ενός ανθρώπου, με στόχο την αύξηση της, γνώσης των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων του, μέσω ενός προσωπικού, πολιτιστικού, κοινωνικού πλαισίου ή/και σχετικά με την επαγγελματική του προοπτική» αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαιδευτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περίπου το 10% των ενηλίκων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ηλικίας 25-64 ετών, συμμετέχουν στη δια βίου μάθηση, γεγονός που συνιστά ορισμένη πρόοδο από το 2000⁴.

Η έννοια της δια βίου μάθησης συνδέεται με τις έννοιες της τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τον Phillip Goombs⁵, Τυπική εκπαίδευση ορίζεται το δομημένο, ιεραρχημένο και χρονικά οργανωμένο σε βαθμίδες εκπαιδευτικό σύστημα, από το δημοτικό σχολείο έως το πανεπιστήμιο, που περιλαμβάνει τόσο τις γενικές ακαδημαϊκές σπουδές όσο και τα όποια εξειδικευμένα προγράμματα και θεσμούς ολοκληρωμένης επαγγελματικής και τεχνικής κατάρτισης.

Άτυπη εκπαίδευση, μη τυπική εκπαίδευση (informal education) είναι η οποιαδήποτε οργανωμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα έξω από το δομημένο, τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα, που στοχεύει σε συγκεκριμένο κοινό και σε συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς στόχους. Επίσης σύμφωνα με τον Goombs άτυπη εκπαίδευση είναι και η διαδικασία με την οποία κάθε άτομο, σε όλη τη διάρκεια της ζωής του, μαθαίνει και αποκτά στάσεις, αξίες, ικανότητες-δεξιότητες και γνώσεις από την καθημερινή του εμπειρία και τις εκπαιδευτικές επιδράσεις που δέχεται από το περιβάλλον του.

Η σημασία της Δια Βίου Μάθησης αναδεικνύεται και από τις ταχύτερες αλλαγές στην τεχνολογία και την αναδιάρθρωση της οικονομίας. Η Δια Βίου Μάθηση είναι δυνατόν, όχι ασφαλώς από μόνη της, να παίξει σημαντικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη, τη δημιουργία απασχόλησης και τη διασφάλιση κοινωνικής συνοχής. Οι ραγδαίες αλλαγές απαξιώνουν με ταχύ ρυθμό τις γνώσεις και τις δεξιότητες των εργαζομένων, και απαιτούν διαρκή ενημέρωση εκπαίδευση και επαγγελματική εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού.

¹ Το άρθρο βασίζεται σε στοιχεία της έρευνας «Δια Βίου Μάθηση και Αναπηρία» που εκπονήθηκε τον Νοέμβριο του 2008 από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία στο πλαίσιο του Έργου «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ». Ε.Π. «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ» (ΕΠΕΑΕΚ II), Μέτρο 2.5 «Δια Βίου Εκπαί-

δευση», Κατηγορία Πράξεων 2.5.1.α: «Ανάπτυξη των ΙΔΒΕ και λειτουργία προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης», Ενέργεια 2.5.1 «Εναλλακτικές μορφές δια βίου εκπαίδευσης».

² Rogers 2006.

³ Titmus 1999.

⁴ Βλ. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση σελ. 40.

⁵ Βλ. Βλαχούτσικου 1998 και Παλμός επιμ. 2003.

προγράμματα γενικής παιδείας (λογοτεχνία, ιστορία, αρχαιολογία, μουσική, παραστατικές τέχνες, εικαστικές τέχνες, αθλητισμός κ.ά.) που είναι εμπλουτισμένα με πρακτική άσκηση, επισκέψεις, εκδρομές κ.λπ.

Εκπαίδευση σε περίπτωση επίκτητης αναπηρίας

Η αναπηρία είναι μία κατάσταση που μπορεί να εμφανισθεί σε οποιοδήποτε στάδιο της ζωής ενός ατόμου. Συνεπώς η προσαρμογή του ατόμου και με τη βοήθεια της εκπαίδευσης στα νέα δεδομένα απαιτεί μέριμνα και δομές στις οποίες η Δια Βίου Μάθηση μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά.

Η συγκυρία: Το ευνοϊκό θεσμικό και χρηματοδοτικό πλαίσιο

Η συγκυρία για την υλοποίηση ενός φιλόδοξου ολοκληρωμένου προγράμματος ΔΒΜ για την αναπηρία είναι ευνοϊκή. Διανύουμε μία περίοδο ωρίμανσης της σύγχρονης προσέγγισης για την αναπηρία η οποία, με τη συμβολή του αναπηρικού κινήματος, έχει αποτυπωθεί σε κείμενα διεθνών οργανισμών, σε μεγάλο βαθμό έχει ενσωματωθεί στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο και τη νομοθεσία, αλλήλα έχει διαδοθεί και σε ευρεία στρώματα της κοινωνίας.

Πιο συγκεκριμένα τα επιμέρους στοιχεία της ευνοϊκής συγκυρίας είναι τα εξής:

1. Η Διεθνής Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που υιοθετήθηκε το 2007.
2. Οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
 - Το άρθρο 16 του Γενικού Κανονισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ε.Ε. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2006, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999¹⁴.
 - Ο Κανονισμός του ΕΚΤ και ειδικά τα άρθρα 2 και 3 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1081/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1784/1999¹⁵.

3. Η βελτίωση του σχετικού εθνικού θεσμικού πλαισίου.

4. Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013.

5. Το θεσμικό και χρηματοδοτικό πλαίσιο των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων:

- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

6. Η ωριμότητα, η δυναμική, το κύρος και η διαχειριστική ικανότητα της τριτοβάθμιας κοινωνικο-συνδικαλιστικής εκπροσώπησης του αναπηρικού κινήματος, της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία, (Ε.Σ.Α.μεΑ.), η οποία όσον αφορά το συγκεκριμένο θέμα (ΔΒΜ) εκφράζεται με:

- Την αναγνώριση του δικαιώματος της Ε.Σ.Α.μεΑ. να παρέχει υπηρεσίες ΔΒΜ, (βλ. Υπουργική Απόφαση 16195/18.7.2007),
- τη συμμετοχή της Ε.Σ.Α.μεΑ. στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση,
- τη συμμετοχή της Ε.Σ.Α.μεΑ. στην Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης (Ε.Ε.Δ.Β.Μ.), (ν.3699/2008 άρθρο 33),
- την απόκτηση Διαχειριστικής Επάρκειας από την Ε.Σ.Α.μεΑ.,
- τη συσσωρευμένη εμπειρία των στελεχών του αναπηρικού κινήματος και την περαιτέρω πρόσφατη (Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2008) επιμόρφωσή τους σε σεμινάρια διάρκειας 250 ωρών 500 στελεχών του αναπηρικού κινήματος σε όλη τη χώρα για θέματα αναπηρίας, στο πλαίσιο του Έργου «Εκπαιδευτική ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία και των στελεχών των αναπηρικών οργανώσεων» ΕΠΕΑΕΚ II, Μέτρο 2.5.

Από όλα τα παραπάνω προκύπτει ότι πράγματι η συγκυρία είναι ευνοϊκή, και μέσω της Δια Βίου Μάθησης προσφέρονται πολύ σημαντικές ευκαιρίες για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία αλλήλα και την εκπαίδευση του γενικού πληθυσμού σε θέματα αναπηρίας, έτσι ώστε σε συνδυασμό με την προώθηση του ζητήματος της αναπηρίας σε όλες τις άλλες πλευρές της κοινωνικής και οικονομικής ζωής να υπάρξει μία ουσιαστική συμβολή στην άρση των διακρίσεων.

Ε.Α.

14 Συγκεκριμένα αναφέρεται: «Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή διασφαλίζουν την προαγωγή της αρχής της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών καθώς και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου κατά τη διάρκεια των διαφόρων σταδίων υλοποίησης των Ταμείων. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποτρέψουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά τα διάφορα στάδια υλοποίησης των Ταμείων και, ειδικότερα, της πρόσβασης σε αυτά. Ειδικότερα, η δυνατότητα πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρία αποτελεί ένα από τα κριτήρια που πρέπει να τηρούνται κατά τον καθορισμό επιχειρησιακών προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις διάφορες φάσεις υλοποίησης».

15 Στην παρ. 2 του άρθρου 2, αναφέρεται ότι «το ΕΚΤ λαμβάνει υπόψη του τις σχετικές προτεραιότητες και στόχους της Κοινότητας στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, αυξάνοντας τη συμμετοχή των οικονομικών ανενεργών ατόμων στην αγορά εργασίας, καταπολεμώντας τον κοινωνικό αποκλεισμό, ιδίως των μειονεκτούντων ομάδων, όπως είναι τα άτομα με αναπηρία, και προάγοντας την ισότητα γυναικών και ανδρών και την αποφυγή των διακρίσεων». Επίσης, στο άρθρο 3, τα άτομα με αναπηρία αναφέρονται ρητώς στην 3η προτεραιότητα που αφορά στην «ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης μειονεκτούντων ομάδων με σκοπό τη βιώσιμη ενσωμάτωσή τους στην απασχόληση και στην καταπολέμηση των διακρίσεων κάθε μορφής στην αγορά εργασίας». Επιπροσθέτως, προβλέπεται η σύνταξη ετήσιας αναφοράς στην οποία θα συμπεριλαμβάνεται μία σύνθεση από την εφαρμογή δράσεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ένταξης στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία.

Σωματείο Ηπατομεταμοσχευθέντων Ελλάδος

Ρεπορτάζ: Άννα Θεωνά

Παρά το γεγονός ότι η μεταμόσχευση είναι πλέον αναπόσπαστο κομμάτι της ιατρικής θεραπείας και μια μέθοδος ευρέως αποδεκτή σε ολόκληρο τον κόσμο, στη χώρα μας λίγοι είναι εκείνοι που γνωρίζουν τη σημασία της. Κι αυτό μπορεί να αποδειχθεί εύκολα, αν αναλογιστεί κανείς τη διαρκή έλλειψη οργάνων και τη δυστοκία στη λήψη της απόφασης για μια τέτοια επέμβαση, που βλέπει συχνά το φως της δημοσιότητας. Και βέβαια, σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, η χώρα μας καταλαμβάνει την τελευταία θέση ανάμεσα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τον αριθμό των πραγματοποιούμενων μεταμοσχεύσεων.

Τα χρώματα αυτής της зоφeρης εικόνας γίνονται ακόμα μελάνοτερα, όταν έχουμε να κάνουμε με συγκεκριμένες περιπτώσεις και κατηγορίες μεταμόσχευσης. Αυτό τουλάχιστον τονίζει η Πρόεδρος του Σωματείου Ηπατομεταμοσχευμένων Ελλάδος κ. Δέσποινα Μουτζίδη, ενός σωματείου που από το 2004 αγωνίζεται προκειμένου να περάσει σε κάθε Έλληνα πολίτη το μήνυμα ότι η δωρεά οργάνων είναι δώρο ζωής.

Πότε ιδρύθηκε το Σωματείο Ηπατομεταμοσχευμένων Ελλάδος και πόσα μέλη αριθμεί;

Το Σωματείο Ηπατομεταμοσχευμένων Ελλάδος ιδρύθηκε το Φεβρουάριο του 2004 από έναν

μικρό αριθμό ηπατοπαθών ασθενών που είχαν υποβληθεί σε μια από τις δυσκολότερες ιατρικές πράξεις, τη μεταμόσχευση ήπατος. Αυτή τη στιγμή που μιλάμε έχουμε 350 εγγεγραμμένα μέλη, εκ των οποίων, τα 30 είναι μικρά παιδιά, σε όλη την Ελλάδα. Πρόκειται για ένα μη κερδοσκοπικό σωματείο, που διοικείται από 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο, ενώ από το Μάρτιο του 2008 είναι μέλος της Εθνικής

«Η δωρεά οργάνων είναι δώρο ζωής»

Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία.

Ποιοι είναι οι κεντρικοί στόχοι και οι επιδιώξεις του Σωματείου;

Ένας από τους βασικούς στόχους είναι η αλληλοϋποστήριξη των μελών, μια «αγκαλιά» για όλους αυτούς που περιμένουν ή έχουν δεχθεί ηπατικό μόσχευμα, αλληλά και τα συγγενικά τους πρόσωπα. Έπειτα, αγωνιζόμαστε για την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων που έχουν κάνει μεταμόσχευση, επιδιώκουμε την ηθική και οικονομική συμπαράσταση από την Πολιτεία και την κοινωνία και την παροχή ενημέρωσης και την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τη δωρεά των οργάνων. Προσφέρουμε ψυχολογική στήριξη στους ασθενείς και τις οικογένειές τους, ενώ παράλληλα κάνουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για να φτάσει η χώρα μας στα ευρωπαϊκά

επίπεδα όσον αφορά τη μεταμόσχευση ήπατος. Είμαστε πάρα πολύ πίσω.

Πόσα γνωρίζουν οι Έλληνες για τη μεταμόσχευση ήπατος; Υπάρχει επαρκής ενημέρωση αφενός από την Πολιτεία και αφετέρου από τα ΜΜΕ;

Γενικά υπάρχει μια εγωιστική διάθεση από τον καθένα μας. Αν δεν πάθουμε κάτι οι ίδιοι, δεν ενδιαφερόμαστε να ενημερωθούμε. Ακόμα κι εγώ προσωπικά όταν άκουσα για μεταμόσχευση ήπατος, το μυαλό μου πήγε στο κακό, μέχρι να μου εξηγήσουν τι ακριβώς

είναι αυτό. Δεν υπάρχει καμιά ενημέρωση από την Πολιτεία, ούτε κι από τα ΜΜΕ. Επίσης, υπάρχει καχυποψία και δυσπιστία όσον αφορά στη διαχείριση των μοσχευμάτων στην Ελλάδα. Τα ΜΜΕ θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην αλλαγή της στάσης της κοινής γνώμης με την προβολή τέτοιων θεμάτων. Αυτή τη στιγμή, πέρα από την προβολή που έγινε με τον Μακαριστό Χριστόδουλο, δεν έχει υπάρξει άλλη ενημέρωση.

Πριν από 8 χρόνια υποβλήθηκατε και η ίδια σε μεταμόσχευση ήπατος. Πως κυλούσε η ζωή σας καθημερινά πριν και μετά τη μεταμόσχευση; Τι εμπόδια αντιμετωπίζατε;

Όταν κάνεις τη μεταμόσχευση ήπατος νιώθεις ένας διαφορετικός άνθρωπος. Πέραν του ότι κερδίζεις τη ζωή σου χάρη στη γενναιοδωρία κάποιου συναν-

θρώπου σου, κάνεις πράγματα που δεν έκανες. Έχεις περισσότερη αντοχή, περισσότερη δύναμη, περισσότερο πείσμα και εγωισμό να πετύχεις κάτι. Πριν φοβόμουν ακόμα και να σηκώσω ένα ποτήρι γιατί δεν είχα δύναμη. Δεν μπορούσα να περπατήσω. Δεν μπορούσα να γυμναστώ, να βγω με την παρέα μου να διασκεδάσω. Τώρα είμαι πια ένας φυσιολογικός άνθρωπος. Βέβαια και τώρα υπάρχουν προβλήματα, λόγω της ισχυρής φαρμακευτικής αγωγής, που έχει ως αποτέλεσμα κατά καιρούς να δημιουργούνται άλλα προβλήματα, όπως για παράδειγμα η χρόνια απόρριψη του μασχέματος.

Υπάρχει μέριμνα από την Πολιτεία για τα άτομα που έχουν πραγματοποιήσει μεταμοσχεύσεις; Επαρκούν οι δομές;

Με μεγάλη μου λύπη θα πω ότι δεν υπάρχουν δομές. Η Ελλάδα, σε αντίθεση με πολλές ευρωπαϊκές χώρες, δεν διακρίνεται μόνο για την έλλειψη μοσχευμάτων, αλλά και για τη μη σωστή αξιοποίησή τους. Γι' αυτό και είναι τελευταία ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ στη μεταμόσχευση οργάνων. Το σύστημα μεταμοσχεύσεων αντανακλά το επίπεδο της Υγείας σε μια χώρα. Και δυστυχώς το Εθνικό μας Σύστημα Υγείας, παρουσιάζει πολλά προβλήματα και ελλείψεις. Τι εννοώ: ελλείψεις στην οργάνωση και στην εξειδίκευση των εντατικών μονάδων, ελλείψεις στα νευροχειρουργικά τμήματα, δεν υπάρχει μέριμνα για τον περιφερειακό συντονισμό της μεταμόσχευσης ή και εφαρμογή του τοπικού συντονιστή είναι επεικώς υποτονική, μεγάλες ελλείψεις σε ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό. Η ιατρική κοινότητα έχει μικρή εμπειρία στις μεταμοσχεύσεις ήπατος. Ακόμα και για τα παιδιά, δεν υπάρχει παιδιατρικό μεταμοσχευτικό κέντρο. Αν αυτή τη στιγμή σε ένα παιδί τύχει κάτι, δεν θα μπορέσουν να το αντιμετωπίσουν. Αρκεί κανείς να σκεφτεί ότι μέχρι πριν ένα χρόνο είχαμε δύο μεταμοσχευτικά κέντρα. Αυτή τη στιγμή λειτουργεί ένα στη Βόρεια Ελλάδα, στο Ιπποκράτειο της Θεσσαλονίκης, που δεν μπορεί να ανταπεξέλθει σε όλες τις ανάγκες. Η Πολιτεία οφείλει να πάρει μέτρα. Και βέβαια πρέπει να τονίσουμε ότι όσες φορές προσπαθήσαμε να συνεργαστούμε με τους αρμόδιους φορείς, δεν είχαμε ανταπόκριση κι αυτό μας λυπεί ιδιαίτερα.

Πως αντιμετωπίζει η κοινωνία τα ηπατομεταμοσχευθέντα άτομα;

Η αντιμετώπιση ποικίλλει. Υπάρχουν άνθρωποι που σε βλέπουν και σε αντιμετωπίζουν ως ένα φυσιολογικό άτομο, αλλά και άλλοι που σε βλέπουν ως άρρωστο. Και φοβούνται να σε αντιμετωπίσουν, μέχρι και να σε αγγίξουν. Υπάρχουν άνθρωποι ακόμα και μέσα στα νοσοκομεία που μόλις ακούσουν για μεταμόσχευση ήπατος, σε κοιτούν με ανοιχτό το στόμα. Σε μένα προσωπικά έχει τύχει περιστατικό με φαρμακοποιό, ο οποίος δεν δέχτηκε να με εξυπηρετήσει γιατί με θεωρούσε άρρωστη και όχι φυσιολογικό άτομο. Δεν πρέπει όμως να το βάζουμε κάτω. Αυτό που έχουμε κερδίσει μετά τη μεταμόσχευση, την ίδια μας τη ζωή, δεν μπορεί κανείς να το καταλάβει. Και μέσα από το Σωματείο, αυτό προσπαθούμε να επιτύχουμε, να συνειδητοποιήσει ο κόσμος τη σημασία της μεταμόσχευσης και της δωρεάς οργάνων.

Κάνοντας μια αποτίμηση της μέχρι τώρα δράσης σας, ποιες είναι οι μεγαλύτερες επιτυχίες του Σωματείου;

Ένα από αυτά που έχουμε επιτύχει είναι η επέκταση του διατροφικού επιδόματος των νεφροπαθών και στους μεταμοσχευμένους συμπαγών οργάνων, ομογενείς και αλλοδαπούς. Είναι ένα σημαντικό βοήθημα για μας. Επιπλέον, πετύχαμε τη συνταξιοδότηση από το δημόσιο στα 15 χρόνια. Τέλος, μια τηλεφωνική έκπτωση, που ακόμα δεν μας έχει δοθεί.

Με το βλέμμα στο αύριο, ποιες είναι οι προκλήσεις που καλείστε να αντιμετωπίσετε;

Μια από όλες τις προκλήσεις είναι η τροποποίηση του Ν. 2737/99 για τις μεταμοσχεύσεις ιστών και οργάνων. Αυτή είναι πολύ σημαντική μας επιδίωξη και βρισκόμαστε εν αναμονή εξελίξεων. Επιπλέον, ζητούμε την ίδρυση σύγχρονου μεταμοσχευτικού κέντρου για την αναβάθμιση των μεταμοσχεύσεων στη χώρα μας. Υπάρχουν και άλλα ζητήματα που χρήζουν αντιμετώπισης, όπως το θέμα της χορήγησης των φαρμάκων, που μας προβληματίζει γιατί για μας το φάρμακο είναι ζωή. Θα πρέπει να υπάρξει εξομοίωση παροχών μεταμοσχευμένων ασθενών. Πως είναι δυνατόν να διαχωρίζουμε τους μεταμοσχευμένους ανάλογα με το όργανο; Για όλα αυτά θα συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε, ελπίζοντας να πάνε όλα καλά.

Στο παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και εθνικό γίνεσθαι πολλές είναι οι αλλαγές που αναμένεται να φέρει στα ζητήματα αναπηρίας η υιοθέτηση και εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία από όλα τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αναμφίβολα μετουσιώνει τη νέα, σύγχρονη προσέγγιση της αναπηρίας, ως μέρος της ανθρώπινης ποικιλομορφίας, μια προσέγγιση απαλλαγμένη από ιατροκεντρικές προσεγγίσεις.

Από τη θέση του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή, ενός ιδιαίτερα σημαντικού θεσμού που δίνει αγώνα για τη διασφάλιση του δέοντος σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τους θεσμούς της ΕΕ, ο κ. Π. Ν. Διαμαντούρος, μίλησε στα «Θέματα Αναπηρίας» για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ, τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη, αλλά και τη χώρα μας, τονίζοντας πως η ορθή αντιμετώπιση των ατόμων με αναπηρία είναι πάνω από όλα ζήτημα παιδείας.

Π. Ν. Διαμαντούρος

Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

«Χρειάζεται αλλαγή νοοτροπίας στα ζητήματα αναπηρίας»

Τι είναι ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής και ποιο το έργο του;

Ο θεσμός του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή θεσπίστηκε με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ το 1992. Αποστολή του είναι η διασφάλιση και η προώθηση της χρηστής διοίκησης και της διοικητικής διαφάνειας στο επίπεδο των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή μπορεί να απευθυνθεί κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα σε κράτος-μέλος και επιθυμεί να διαμαρτυρηθεί για κακοδιοίκηση στα όργανα της Ένωσης. Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής δεν εξετάζει αναφορές κατά των δημόσιων αρχών των κρατών μελών, ακόμη και αν αφορούν θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου. Για τα ζητήματα αυτά αρμόδιοι είναι οι εθνικοί διαμεσολαβητές ή συναφή όργανα. Η έννοια της κακοδιοίκησης περιλαμβάνει όλες τις μορφές ανεπαρκούς ή πλημμελούς διοίκησης. Συγκεκριμένα, συντρέχει περίπτωση κακοδιοίκησης όταν ένα όργανο παραλείπει να ενεργήσει σύμφωνα με το νόμο, παραλείπει να σεβαστεί τις αρχές της χρηστής διοίκησης ή παραβιάζει τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Σε αντίθεση με τις δικαστικές αποφάσεις, οι αποφάσεις του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή δεν είναι νομικά δεσμευτικές. Ωστόσο, χρησιμοποιώ τη δύναμη της πειθούς για να επιτύχω φιλικούς διακανονισμούς, οι οποίοι να ικανοποιούν τόσο τους ενδιαφερόμενους όσο και τα εμπλεκόμενα ευρωπαϊκά όργανα. Οι υπηρεσίες μου παρέχονται δωρεάν και διακρίνονται από ευελιξία και ταχύτητα. Πέραν της εξέτασης των αναφορών που υποβάλλονται από ιδιώτες, επιχειρήσεις και ενώσεις, ενεργώ επίσης προληπτικά. Διενεργώ αυτεπάγγελτες έρευνες, έρχομαι σε επαφή με μέλη και αξιωματούχους των ευρωπαϊκών οργάνων και ενημερώνω τους πολίτες σχετικά με τα δικαιώματά τους και τον τρόπο που μπορούν να τα ασκήσουν, σε περίπτωση που θεωρούν ότι υφίσταται κρούσμα κακοδιοίκησης¹.

Διανύετε αυτή τη στιγμή την τρίτη σας θητεία ως Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής. Στα 7 χρόνια εμπειρίας, πως κρίνετε τον τρόπο λειτουργίας των

Ευρωπαϊκών Θεσμών, ως προς την εξυπηρέτηση των πολιτών και την ισότιμη μεταχείρισή τους;

Τα τελευταία δέκα χρόνια έχει συντελεστεί μεγάλη πρόοδος όσον αφορά την εμπέδωση μιας νοοτροπίας "εξυπηρέτησης των πολιτών" από τα όργανα της Ένωσης. Παρόλο που παρατηρούνται ακόμα πολύ συχνά δείγματα γραφειοκρατίας, αυστηρής και αυτοματοποιημένης εφαρμογής των κανόνων, παρατηρείται παράλληλα μια στροφή προς εναλλακτικά πρότυπα διοικητικής συμπεριφοράς βασισμένα στις αρχές της διαφάνειας και της λογοδοσίας. Η υιοθέτηση κωδίκων συμπεριφοράς, η τακτική προσφυγή στη δημόσια διαβούλευση ή ακόμα ο θεσμός της Πρωτοβουλίας Πολιτών, ένα δικαίωμα λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας που εισάγει η Συνθήκη της Λισαβόνας, τείνουν να ενδυναμώσουν τη θέση των Ευρωπαίων πολιτών. Ισχυρή ένδειξη της τάσης αυτής αποτελεί η θετική, σε γενικές γραμμές, αντίδραση των οργάνων της Ένωσης στις συστάσεις, τις επικρίσεις και τις προτάσεις μου για φιλικό διακανονισμό. Παρ' ότι τα όργανα έχουν τη νομική δυνατότητα να μη συμμορφωθούν, πολύ σπάνια συμπεριφέρονται κατά τρόπο που παραβιάζει τις αρχές του κράτους δικαίου².

Έχετε λάβει ποτέ καταγγελίες από άτομα με αναπηρία ή για υποθέσεις ατόμων με αναπηρία εν γένει; Σε τι αφορούσαν;

Έχω χειρισθεί σημαντικό αριθμό αναφορών που αφορούσαν προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία ή οι οικογένειές τους. Έχοντας συναίσθηση της σοβαρότητας των ζητημάτων που έθιγαν ορισμένες από αυτές και της ιδιαίτερα ευάλωτης θέσης των ενδιαφερόμενων, διεξήγαγα το 2003 αυτεπάγγελη έρευνα σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου τα άτομα με αναπηρία να μην υφίστανται διακρίσεις στις σχέσεις τους με αυτή³. Η έρευνά μου διεξήχθη μέσω ενός ανοιχτού και διαφανούς διαλόγου στον οποίο κλήθηκαν να συμμετάσχουν άτομα με αναπηρία, ομάδες εκπροσώπησης, εθνικοί και περιφερειακοί διαμεσολαβητές, καθώς και πολίτες. Στο πλαίσιο της έρευνας αυτής ασχολήθηκα επισταμένα με το ζήτημα της ένταξης των παιδιών με αναπηρία στα Ευρωπαϊκά Σχολεία και ζήτησα από την Επιτροπή να αναθεωρήσει το πρό-

Συέντευξη: Άννα Θεωνά

1 Εάν επιθυμείτε να λάβετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις αρμοδιότητες, το έργο και τις αποφάσεις του Διαμεσολαβητή, μπορείτε να επισκεφτείτε το δικτυακό τόπο του www.ombudsman.europa.eu ο οποίος είναι διαθέσιμος στις 23 επίσημες γλώσσες. Εναλλακτικά, μπορείτε να έλθετε σε επαφή με το Γραφείο μου:

The European Ombudsman 1, avenue du President Robert Schuman, CS 30403, F - 67001 Strasbourg Cedex, Γαλλία
Τηλ: (33) 388 17 23 13 / Φαξ: (33) 388 17 90 62 / e-mail: eo@ombudsman.europa.eu

2 Περισσότερες πληροφορίες για τη συμμόρφωση των οργάνων της ΕΕ μπορείτε να βρείτε στις σχετικές ετήσιες εκθέσεις <http://www.ombudsman.europa.eu/cases/followups.faces>

3 Υπόθεση OI/3/2003/JMA <http://www.ombudsman.europa.eu/cases/summary.faces>

γραμμά της για την ενσωμάτωση των μαθητών. Παρόλο που η έρευνα αυτή ολοκληρώθηκε, συνεχίζω να παρακολουθώ από κοντά το ζήτημα και είμαι έτοιμος να παρέμβω εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Άλλες υποθέσεις αφορούσαν την οικονομική ενίσχυση και τη χορήγηση επιδομάτων σε υπαλλήλους των οργάνων της ΕΕ, την πρόσβαση στις κτιριακές εγκαταστάσεις ή τη διοργάνωση διαδικασιών επιλογής προσωπικού. Σε μια απόφαση που αφορούσε το πιλοτικό πρόγραμμα πρακτικής άσκησης για άτομα με αναπηρία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τόνισα τόσο στο Κοινοβούλιο όσο και στα υπόλοιπα θεσμικά όργανα της Ένωσης την ανάγκη σεβασμού της αξιοπρέπειας των ατόμων με αναπηρία. Αυτό σημαίνει, ότι θα πρέπει να αποφεύγεται η εντύπωση ότι οι εργασιακές ευκαιρίες προσφέρονται σε άτομα με αναπηρία μόνο λόγω της αναπηρίας τους και όχι λόγω των ικανοτήτων και των προσόντων τους.

Υπάρχει συσχετισμός μεταξύ του βιοτικού και πολιτιστικού επιπέδου μιας χώρας και του τρόπου αντιμετώπισης των ατόμων με αναπηρία;

Είναι γεγονός ότι οι χώρες με υψηλό βιοτικό επίπεδο προσφέροντας υλικές παροχές και διαθέτοντας τις κατάλληλες υποδομές δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες για την, όσο το δυνατόν πληρέστερη, κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία. Ανεξάρτητα, όμως, από τις υλικές παροχές, ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζει μια κοινωνία τα άτομα με αναπηρία είναι ζήτημα παιδείας. Γι αυτόν το λόγο, η εκπαίδευση διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο ως μέσο καλλιέργειας της κοινωνικής ευαισθησίας, της αλληλεγγύης και του σεβασμού της διαφορετικότητας. Όσο υψηλότερο είναι το πολιτισμικό επίπεδο μιας χώρας τόσο ομαλότερη και πληρέστερη είναι η κοινωνική και οικονομική ένταξη των ατόμων με αναπηρία.

Πόσο έχει αλλάξει ο τρόπος αντιμετώπισης των ατόμων με αναπηρία τα τελευταία χρόνια σε επίπεδο ΕΕ, δεδομένης της ευρύτερης αναγνώρισης και προστασίας των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους μέσα από σχετικές Οδηγίες, Κανονισμούς αλλά και τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία;

Θα ήθελα σε γενικές γραμμές ότι έχει συντελεστεί μεγάλη πρόοδος τόσο σε επίπεδο λήψης μέτρων όσο και ευαισθητοποίησης. Η στρατηγική της ΕΕ για τα άτομα με αναπηρία στοχεύει κυρίως στην ένταξη και τη δημιουργία ίσων ευκαιριών. Φέτος, ολοκληρώθηκε το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για

τα άτομα με αναπηρία, στόχος του οποίου ήταν η ενσωμάτωση της διάστασης της καταπολέμησης των διακρίσεων σε όλες τις πολιτικές. Αναμένουμε μέχρι το τέλος του έτους το νέο 10ετές σχέδιο που θα καταρτίσει η Επιτροπή. Τα πρόσφατα αποτελέσματα, πάντως, της σχετικής δημόσιας διαβούλευσης δείχνουν ότι η επίλυση συγκεκριμένων χρόνιων προβλημάτων και η ομαλή ένταξη στο κοινωνικό σύνολο αποτελούν προτεραιότητες. Εξάλλου, η υπογραφή και επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία δημιουργεί ένα νέο πολιτικό πλαίσιο με αυξανόμενες ευθύνες για την Ένωση. Αν και ακόμα δεν έχουν ρυθμιστεί οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της Σύμβασης σε επίπεδο Ένωσης, είναι αναμφίβολο ότι όλες οι πράξεις και οι αποφάσεις των οργάνων της οφείλουν να είναι σύμφωνες με τις αρχές της Σύμβασης. Από τη στιγμή που ο μη σεβασμός δεσμευτικών κανόνων αποτελεί κακοδιοίκηση, εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή ο έλεγχος της τήρησης των αρχών της Σύμβασης από τα ευρωπαϊκά όργανα.

Έχετε διατελέσει και Συνήγορος του Πολίτη επί ελληνικού εδάφους. Πως κρίνετε τον τρόπο που αντιμετωπίζει η ελληνική Πολιτεία τα άτομα με αναπηρία;

Παρά τα κάποια βήματα προόδου που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια, στη χώρα μας δε φαίνεται, δυστυχώς, να υπάρχει στοχευμένη και μακροπρόθεσμη πολιτική σε σχέση με τα άτομα με αναπηρία. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι δεν υπάρχουν επίσημα αριθμητικά στοιχεία και στατιστικά δεδομένα για τον αριθμό, τη γεωγραφική κατανομή, το μορφωτικό ή βιοτικό τους επίπεδο, τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας και άλλα σημαντικά στοιχεία. Εξάλλου, παρά την πρόβλεψη ειδικών διατάξεων σε νόμους για την εκπαίδευση, την απασχόληση, την ασφάλιση ή τη δόμηση, στο σύνολό της η ελληνική νομοθεσία είναι μάλλον ατελής και δεν λαμβάνει υπόψη της την αναπηρία σε όλα τα ρυθμιζόμενα πεδία του κοινού βίου. Παράλληλα, οι δημόσιες αρχές, οι οποίες καλούνται να εφαρμόσουν τη σχετική νομοθεσία, συχνά ερμηνεύουν περιοριστικά τις διατάξεις του νόμου ακολουθώντας μια αυστηρή, μη ευέλικτη προσέγγιση αντίθετη με τις αρχές της επιείκειας, της εξίσωσης των ευκαιριών και της ακριβοδίκαιης αντιμετώπισης του πολίτη. Είναι απαραίτητο να αλλάξει αυτή η νοοτροπία και να γίνει κατανοητό ότι η αναπηρία δεν είναι απλά ζήτημα κρατικής πρόνοιας αλλά σεβασμού και εφαρμογής θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Πρόσφατη Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη έδειξε ότι στην Ελλάδα υπάρχουν ακόμα διακρίσεις σε πολύ μεγάλο βαθμό. Τι ισχύει σε ευρωπαϊκό επίπεδο; Υπάρχει τελικά ελλείδα να ευοδωθεί το όραμα μιας κοινωνίας «ανοιχτής σε όλους» ή πρόκειται για μια ακόμα ουτοπία;

Ο ρατσισμός και οι διακρίσεις παραμένουν έντονα και ευρύτατα διαδεδομένα φαινόμενα και αποτελούν βασικό πρόβλημα σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη διασφάλιση της ισότητας των ατόμων συνιστά παραδοσιακά κεντρική πολιτική επιλογή της ΕΕ. Η Ένωση διαθέτει ένα προηγμένο νομικό πλαίσιο σε θέματα καταπολέμησης των διακρίσεων. Αναφέρω τις οδηγίες περί ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνικής τους καταγωγής, ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών εκτός της αγοράς εργασίας και ίσης μεταχείρισης στην απασχόληση και την εργασία⁴. Το 2008, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας, η οποία συζητείται ακόμη ενώπιον του Συμβουλίου, για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, η οποία θα συμπληρώσει το υπάρχον νομικό πλαίσιο. Παρόλο που ένα αποτελεσματικό και καταλληλώς εφαρμοζόμενο νομικό πλαίσιο συνιστά, αναμφίβολα, προϋπόθεση για να επιτευχθεί η πραγματική αλληλαγή, να καταστούν οι διακρίσεις παράνομες και να εξασφαλίζεται στα θύματα των διακρίσεων αποτελεσματική έννομη προστασία, ωστόσο, οι διακρίσεις δεν είναι δυνατό να

καταπολεμηθούν μόνο με νομοθετικά μέσα. Πρωτίστως και κυρίως, είναι απαραίτητη η αλληλαγή των νοοτροπιών και των συμπεριφορών. Στο ζήτημα αυτό, όπως είπα και προηγουμένως, ο παράγοντας εκπαίδευση παίζει καθοριστικό ρόλο.

Πώς θα κρίνατε το ρόλο των οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία, εν προκειμένω του Ευρωπαϊκού Φόρουμ ΑμεΑ σε ευρωπαϊκό και της Ε.Σ.Α.μεΑ σε εθνικό επίπεδο, με τις οποίες έχετε συνεργαστεί; Τι θα κρίνατε ότι θα πρέπει να προσέξουν ιδιαίτερα αυτή την περίοδο της κρίσης;

Οι οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία καλούνται να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση της προστασίας και τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία τόσο ασκώντας πίεση στους εμπλεκόμενους φορείς όσο και μέσω της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης. Σε περίοδο οικονομικής κρίσης, όπως αυτή που διανύουμε, τα άτομα με αναπηρία βρίσκονται σε πιο ευάλωτη θέση και υφίστανται εντονότερες τις συνέπειες της κρίσης αυτής. Είναι επόμενο, λοιπόν, προτεραιότητα και κύριο μέλημα των οργανώσεων τους να αποτελέσει η προστασία των κεκτημένων δικαιωμάτων και η εξασφάλιση υλικών παροχών. Ωστόσο, θεωρώ ότι οι οργανώσεις δε θα πρέπει να εξαντλήσουν την ενέργεια και τις πηγές του προς αυτό μόνο το σκοπό. Είναι σημαντικό να σημειωθεί πρόοδος σε ζητήματα νοοτροπίας και κοινωνικής ευαισθησίας.

Βιογραφικό Σημείωμα

Ο Π. Νικηφόρος Διαμαντούρος είναι από την 1η Απριλίου 2003 ο Διαμεσολαβητής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από το 1998 έως το 2003 ήταν ο πρώτος Συνήγορος του Πολίτη στην Ελλάδα. Είναι επίσης καθηγητής της Πολιτικής Επιστήμης στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών από το 1993 (σήμερα σε αναστολή καθηκόντων). Από το 1995 έως το 1998 διετέλεσε Διευθυντής και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ).

Σπούδασε Πολιτική Επιστήμη στα Πανεπιστήμια Indiana, απ' όπου και έλαβε το πτυχίο του (1963) και Columbia, από το οποίο απέκτησε τους ακόλουθους τίτλους: Master of Arts (1965), Master of Philosophy (1969) και διδακτορικό (1972). Πριν ενταχθεί στο διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό (ΔΕΠ) του Πανεπιστημίου Αθηνών (1988), υπήρξε μέλος του ΔΕΠ στο State University of New York και ερευνητής στο Columbia University αντιστοίχως. Το εκτενές συγγραφικό του έργο αφορά κυρίως στην πολιτική και την ιστορία της Ελλάδας, της Νότιας Ευρώπης, της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και πιο συγκεκριμένα στον εκδημοκρατισμό, τη διαδικασία συγκρότησης εθνών-κρατών και τη σχέση πολιτισμού και πολιτικής. Η μελέτη, η συγγραφή, η κλασική μουσική και ο κινηματογράφος αποτελούν μερικές από τις αγαπημένες του ασχολίες.

⁴ Οι νόμοι 3304/2005 για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού και 3488/2006 για την εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά στην πρόσβαση στην απασχόληση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και ανέλιξη στους όρους και τις συνθήκες εργασίας, ενσωμάτωσαν στην ελληνική έννομη τάξη σχετικές Οδηγίες της ΕΕ. Ο Συνήγορος του Πολίτη, ως φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στην Ελλάδα, ασχολείται με υποθέσεις διακριτικής μεταχείρισης.

Οικονομική κρίση Στην εντατική ο “

Για το αναπηρικό κίνημα ήταν πάντοτε ζητούμενο και κεντρικό αίτημα η αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Υγείας, Ψυχικής Υγείας, Κοινωνικής Φροντίδας και Πρόνοιας και η ενίσχυση και ενδυνάμωση του δημόσιου χαρακτήρα τους, με την εισαγωγή κανόνων διαφάνειας και κοινωνικής λογοδοσίας, καθώς και νέων θεσμών και δομών που να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες.

Οι επτά πληγές του συστήματος Πρόνοιας

Είναι αναμφισβήτητο το γεγονός ότι ο τομέας της Πρόνοιας απευθύνεται σε εκείνες τις πληθυσμιακές ομάδες που κινδυνεύουν περισσότερο από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Όσον αφορά στα άτομα με αναπηρία που αποτελούν κατά γενική ομολογία μια από τις πλέον ευπαθείς ομάδες, οι άμεσα ωφελούμενοι από τις προνοιακές παροχές και υπηρεσίες είναι οι πιο ευάλωτες κατηγορίες ατόμων με αναπηρία, όπως είναι τα άτομα με βαριές αναπηρίες και πολλαπλές ανάγκες εξάρτησης, τα άτομα με αναπηρία που διαβιούν στα ιδρύματα, οι ανασφάλιστοι με αναπηρία, οι μητέρες παιδιών με αναπηρία, οι μετανά-

στες με αναπηρία, κ.ά. Παρόλα αυτά, ο τομέας της πρόνοιας:

- χαρακτηρίζεται από συνεχιζόμενη και εντεινόμενη υποχρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό, δημιουργώντας συνθήκες οικονομικής και λειτουργικής ασφυξίας,
- στο μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας (ΕΣΠΑ 2007 – 2013), δεν αποτελεί ξεχωριστό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αλλά εντάσσεται στο Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού»,
- κομμάτι αυτής έχει εμπορευματοποιηθεί και εκχωρηθεί σε ιδιωτικά συμφέροντα,
- δεν λειτουργεί με κανόνες πιστοποίησης ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από το μη κερδοσκοπικό τομέα.

Επιπλέον, από τον τομέα της πρόνοιας απουσιάζει μια συνολική εθνική πολιτική, στην οποία η αποϊδρυματοποίηση δεν θα σημαίνει απλώς την αποσυμφόρνηση των ιδρυμάτων, ο θεσμός των κέντρων ανεξάρτητης διαβίωσης για άτομα με βαριές αναπηρίες και πολλαπλές ανάγκες εξάρτησης (άτομα με αυτισμό, νοτική αναπηρία, σύν-

ση και Πρόνοια μεγάλος ασθενής”

Ρεπορτάζ: Άννα Θεωνά

δρομο DOWN, κ.λπ.) δεν θα υπάρχει μόνο στα χαρτιά και οι υπηρεσίες κοινωνικής υποστήριξης δεν θα υπολειμθούν.

Εν έτει 2010, εξακολουθούν καθημερινά να βλέπουν το φως της δημοσιότητας απαράδεκτες καταστάσεις που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία στα ιδρύματα. Τα άτομα με αναπηρία που ζουν σε ιδρύματα είναι αποδέκτες ενός μοντέλου φροντίδας με ιατροκεντρικό χαρακτήρα, όπου το περιεχόμενο της φροντίδας περιορίζεται μόνο στην ανάγκη περίθαλψης των ατόμων κι όχι στην ανάπτυξη ενός οργανωμένου και ολοκληρωμένου συστήματος υποστήριξης, με σεβασμό στο δικαίωμα σε μια αξιοπρεπή ζωή και στο δικαίωμα της επιλογής. Πρόκειται για ένα μοντέλο με αυστηρά πατερναλιστικό, αυταρχικό, έως και βίαιο - κάποιες φορές - χαρακτήρα, που παραβιάζει την ατομικότητα του ατόμου με αναπηρία. Ο εγκλεισμός των ατόμων με αναπηρία στα ιδρύματα συνιστά κατάφορη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στη Ελλάδα, η προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία παραμένει στα χαρτιά. Με την Υπουργική Απόφαση Αριθ. Π4β/οικ.4681 (ΦΕΚ825 Τεύχος Β' 6.09.1996), ορίζονται οι προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας

Στέγης Αυτόνομης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρία κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, στην πραγματικότητα όμως η ελληνική οικογένεια εξακολουθεί να αποτελεί το βασικό πυρήνα φροντίδας και υποστήριξης για το άτομο με αναπηρία, ενώ το κράτος έρχεται να ενισχύσει επικουρικά και αποσπασματικά τις υπαρκτές ανάγκες.

Οργανισμοί και κέντρα που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας κάθε μορφής και βαθμού αντιμετωπίζουν σοβαρότατα προβλήματα λειτουργίας, λόγω έλλειψης επιστημονικού και βοηθητικού προσωπικού και κοινωνικές δομές, όπως ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ - ΚΗΦΗ - ΚΑΦΚΑ, που δημιουργήθηκαν για να προσφέρουν πολύτιμες υπηρεσίες υποστήριξης στα άτομα με αναπηρία, δεν έχουν στελεχωθεί με εξειδικευμένο προσωπικό.

Ακόμα και η Κάρτα Αναπηρίας, που θεσπίστηκε με το Ν.2430/96 άρθρο 4, και θα μπορούσε, κάτω από όρους και προϋποθέσεις, να ρυθμίζει οριζόντια και κάθετα τη σχέση του ατόμου με αναπηρία με όλες τις δημόσιες και ιδιωτικές αρχές, παραμένει στα χαρτιά.

Συνεπώς, ιδιαίτερα αυτή τη δύσκολη περίοδο, τα

Εκεί που η Πρόνοια, η Υγεία και η Ψυχική Υγεία ψυχορραγούν

Δια στόματος ατόμων με αναπηρία, γονέων παιδιών με αναπηρία και εκπροσώπων συλλόγων ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, αποτυπώνονται με τον καλύτερο τρόπο οι ελλείψεις και οι πληγές του «κοινωνικού» κράτους, εν έτει 2010.

Θέμελη Ειρήνη

Πρόεδρος του Συλλόγου
Ατόμων με Αναπηρία του Θεραπευτηρίου Χρονίων Παθήσεων
Παιδιών Σκαραμαγκά

«Είμαστε εδώ για να διεκδικήσουμε προσωπικό, γιατρούς και καλύτερη περίθαλψη για τα παιδιά μας. Αυτή τη στιγμή το βιοτικό τους επίπεδο βρίσκεται στο μηδέν. Πιο κάτω δεν πάει. Έχουμε πιάσει πάτο και όλη μας η προσπάθεια επικεντρώνεται στους τρόπους με τους οποίους θα μπορέσουμε να βελτιώσουμε το βιοτικό επίπεδο των παιδιών μας. Έχουν δει το φως της δημοσιότητας πολλές μας καταγγελίες, δεν ευαισθητοποιήθηκε ποτέ κανείς από τις καταγγελίες αυτές κι από κει και πέρα, μόνοι μας πια, κάνουμε ό,τι μπορούμε γι' αυτόν τον χώρο. Δεν υπάρχει προσωπικό, το ήδη υπάρχον αδυνατεί να προσφέρει αυτά που πρέπει. Το κύριο αίτημά μας είναι το αυτονόητο, δηλαδή τα παιδιά να βγαίνουν έστω και για λίγο από τα δωμάτιά τους, πράγμα που έχει να συμβεί 5 χρόνια τώρα. 5 χρόνια, παιδιά δεν έχουν δει το φως του ήλιου! Υπάρχουν παιδιά που είναι κλειδωμένα σε δωμάτια! Ο χώρος είναι περισσότερο φυλακή, παρά θεραπευτήριο».

άτομα με αναπηρία νιώθουν να ασφυκτιούν υπό τη δαμόκλειο σπάθη της οικονομικής δυσπραγίας, που σε συνδυασμό με την αδιαφορία της Πολιτείας, τα καθιστά ομήρους μιας ζοφερής πραγματικότητας, ενός φαύλου κύκλου που θέτει σε κίνδυνο όχι μόνο την αξιοπρεπή τους διαβίωση, αλλά ακόμα και την ίδια τους της ζωή.

Κραυγή αγωνίας

Υπάρχει μια φράση, σύμφωνα με την οποία οι ακραίες καταστάσεις, απαιτούν και ακραίες λύσεις. Υπό αυτές λοιπόν τις συνθήκες και τα συγκεκριμένα δεδομένα, εκατοντάδες άτομα με αναπηρία και γονείς αυτών συγκεντρώθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών στις 23 Ιουνίου 2010, προκειμένου να συμμετάσχουν στη διαμαρτυρία της Ε.Σ.Α.μεΑ. και των φορέων - μελών της, με βασικό αίτημα τη θέσπιση ενός Προγράμματος στήριξης των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους μεσούσης της σφοδρής οικονομικής κρίσης.

Από νωρίς το πρωί το πεζοδρόμιο της Οδού Νίκης στο κέντρο της Αθήνας γέμισε από διαδηλωτές, άτομα με αναπηρία και γονείς ατόμων με αναπηρία από κάθε γωνιά της χώρας και από όλες τις κατηγορίες αναπηρίας, που ένωσαν τη φωνή τους, για να στείλουν το ηχηρό μήνυμα ότι δεν θα δεχτούν αμαχητί την άνευ όρων καταδίκη τους στη φτώχεια και την εξαθλίωση.

Πανό με συνθήματα για την άμεση θέσπιση μέτρων, κατέκλυσαν την είσοδο του Υπουργείου Οικονομικών, ενώ η έκκλησή τους, η κραυγή αγωνίας αντηχούσε ισχυρή και δυνατή καθ' όλη τη διάρκεια της κινητοποίησης.

Κεντρικό σύνθημα της κινητοποίησης ήταν «οι φτωχότεροι των φτωχών αυτής της χώρας δεν αντέχουν άλλο. Η άμεση λήψη μέτρων προστασίας τους είναι πλέον ζήτημα επιβίωσης!». Αιχμή του δόρατος των αιτημάτων του αναπηρικού κινήματος αποτέλε-

σε φυσικά το αίτημα για άμεση χρηματοδότηση των τομέων της Πρόνοιας, της Υγείας και της Ψυχικής Υγείας, που εξακολουθούν να αποτελούν τον «φτωχό συγγενή», παρά το γεγονός ότι στις δομές τους στηρίζονται χιλιάδες άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους.

Η Συνομοσπονδία απαίτησε την πραγματοποίηση συνάντησης με τον Υπουργό Οικονομικών, επιτυγχάνοντας να γίνει δεκτή από τον Υφυπουργό Οικονομικών κ. Σαχινίδη, με τον οποίο συζητήσε εκτενώς όλα τα αιτήματα που συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό κατατεθέν Υπόμνημα της Ε.Σ.Α.μεΑ.

Πιο συγκεκριμένα, το αναπηρικό κίνημα της χώρας απαίτησε:

- ▶ Έκτακτη χρηματοδότηση του Τομέα της Πρόνοιας και της Ψυχικής Υγείας σε μια χρονική στιγμή που Κέντρα που λειτουργούν με πρωτοβουλίες των γονεϊκών Συλλόγων βάζουν «ηλουκέτο».
- ▶ Θέσπιση ειδικού κοινωνικού πόρου για τη χρηματοδότηση της Πρόνοιας και της Ψυχικής Υγείας.
- ▶ Άμεσες προσλήψεις σε όλες τις Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας, σε όλες τις υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας και τις Μονάδες Χρόνιων Παθήσεων.
- ▶ Χρηματοδότηση του ΟΠΑΔ για την εξόφληση των υπέρογκων οφειλών του στους ασφαλισμένους με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις.
- ▶ Επέκταση ευνοϊκών συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων που ισχύουν για τους ασφαλισμένους με αναπηρία του ιδιωτικού τομέα και στους ασφαλισμένους του δημοσίου.
- ▶ Αύξηση του επιδόματος κίνησης για να καλυφθούν οι επιπλέον δαπάνες που σημειώθηκαν από τις συνεχείς αυξήσεις στην τιμή της βενζίνης και επωμίζονται τα άτομα με αναπηρία.
- ▶ Ικανοποίηση του πάγιου αιτήματος της Ε.Σ.Α.μεΑ. για εκπροσώπησης της στην ΟΚΕ.

Κατά τη συνάντηση, ο κ. Σαχινίδης δεσμεύτηκε ότι μέχρι τις 15 Ιουλίου 2010 θα πραγματοποιηθεί συνάντηση με τον Υπουργό κ. Παπακωνσταντίνου και αντιπροσωπεία της Συνομοσπονδίας για το σύνολο

των αιτημάτων του εθνικού αναπηρικού κινήματος, καθώς και συνάντηση με τον Γεν. Γραμματέα του Υπουργείου κ. Πλασκοβίτη για τα φορολογικά ζητήματα και το θέμα της συμμετοχής της Συνομοσπονδίας στην ΟΚΕ.

Ζέρβα Αθανασία

Σωματείο

«Αναγέννηση»

«Η Ψυχική Υγεία συρρικνώνεται διαρκώς. Οι μονάδες αποκατάστασης κλείνουν, το Πρόγραμμα "Ψυχαργώς" υποχρηματοδοτείται, με αποτέλεσμα οι ψυχικά ασθενείς να κινδυνεύουν να επιστρέψουν στα άσυλα. Κυρίως τα άτομα με ψυχική αναπηρία που έχουν χάσει τους γονείς τους αντιμετωπίζουν τεράστια προβλήματα. Δεν μπορούν να βρουν στέγη και αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης. Η Πολιτεία πρέπει να δείξει την ευαισθησία της και να βοηθήσει τα άτομα με ψυχική αναπηρία προστατεύοντας τις δομές, ώστε να μπορέσουν να επανενταχθούν κοινωνικά και εργασιακά».

Σκόνης Νικόλαος

Πρόεδρος της

Εθνικής Ομοσπονδίας

Κινητικά Αναπήρων

«Η σημερινή κατάσταση, το κόστος της ζωής, τα αυξημένα καύσιμα, στερούν από τα άτομα με κινητική αναπηρία την ίδια τους την κίνηση. Με τα λίγα χρήματα που παίρνουμε ως επίδομα εξυπηρέτησης της αναπηρίας και τα 150 ευρώ που έχουν αρκετά χρόνια να αναπροσαρμοστούν, δεν υπάρχει η δυνατότητα να κινηθούμε. Μας στερούν τα δυο βήματα που μπορούμε να κάνουμε. Μια Πολιτεία κρίνεται για τον πολιτισμό της από τον τρόπο που συμπεριφέρεται στα άτομα με αναπηρία».

Λάγιου Ρούλα

Γενική Γραμματέας Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη

«Στην Ελλάδα έχουμε φτάσει να αποτελούν τα αυτονόητα, ζητούμενα. Ζητούμε οργανωμένα διαβητολογικά ιατρεία και κέντρα σε όλη τη χώρα, τη δημιουργία ιατρείων διαβητικού ποδιού για την αποφυγή πολλών ακρωτηριασμών. Θέλουμε δημόσια, δωρεάν υγεία και πρόνοια. Το κράτος στο τέλος θα καταστήσει τους διαβητικούς εν δυνάμει πολυανάπηρα άτομα λόγω της έλλειψης μέτρων».

Λάσπη Βάσω

Αντιπρόεδρος ΠΟΣΓΚΑμεΑ, εκπρόσωπος Νομαρχιακού Σωματείου Ατόμων με Αναπηρία Βοιωτίας

«Η κατάσταση είναι τραγική. Τα χρήματα που θα έπρεπε να παίρνει η Πρόνοια από τον κρατικό προϋπολογισμό δεν υφίστανται, με αποτέλεσμα οι δομές που λειτουργούν οι γονείς, τα κέντρα ψυχικής υγείας, τα κέντρα διημέρευσης, τα ιδρύματα κλειστής περίθαλψης, να κινδυνεύουν με «λουκέτο». Οι οικογένειες, με αισθητά μειωμένο το εισόδημά τους δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν και μένουν έγκλειστοι στα σπίτια τους. Δεν πάει άλλο. Η Πολιτεία πρέπει να κάνει το παν για να βρει πόρους για την Πρόνοια, ώστε να έχουμε ένα σύστημα που θα αναγνωρίζει την αξιοπρέπεια και τον σεβασμό στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους. Θα φτάσουμε σε δύσκολες στιγμές και θα είναι τραγικό τα άτομα με αναπηρία να ξαναγουρίσουν στην επαιτεία. Άμεσα πρέπει να βρουν λύση, αλλιώς θα μας βρουν μπροστά τους».

Η αντιπροσωπεία της Συνομοσπονδίας διεμήνυσε ότι για το αναπηρικό κίνημα αυτή η συγκέντρωση συνιστά την αρχή και το εφαλτήριο μιας διαρκούς κινητοποίησης με μοναδικό στόχο τη λήψη πρακτικών, ουσιαστικών και κυρίως αποτελεσματικών μέτρων προστασίας των ατόμων με αναπηρία από μια οικονομική κρίση που καλούνται να πληρώσουν, χωρίς να ευθύνονται γι' αυτήν.

Επιπλέον, διευκρίνισε ότι το μνημόνιο δεν μπορεί να αποτελέσει ούτε καν εικονικό άλλοθι για σκληρά μέτρα, αφού στο άρθρο 2 παρ. 2 του Ν. 3845/10 (ΦΕΚ 65 Α/6-5-2010) «Μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη-μέλη της Ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο», προβλέπεται η λήψη έκτακτων μέτρων για την προστασία των ευπαθών ομάδων.

Τέλος, η Συνομοσπονδία προειδοποίησε ότι αν δεν υπάρξουν άμεσες και ουσιαστικές, συγκεκριμένες απαντήσεις από πλευράς της ηγεσίας του Υπουργείου, τον Σεπτέμβρη θα προβεί σε νέες, δυναμικότερες κινητοποιήσεις, αποκλείοντας το Υπουργείο.

«Η Ε.Σ.Α.μεΑ. και οι οργανώσεις – μέλη της, διεκδικούμε την προστασία της αξιοπρέπειας των ατόμων με αναπηρία, των ατόμων με χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους. Ξεκινάμε από εδώ μια πορεία και μια κινητοποίηση μηνών για να διατρανώσουμε την απόφασή μας να προστατεύσουμε τον δημόσιο χαρακτήρα της Πρόνοιας, της Υγείας και των υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας. Για να χρηματοδοτηθούν αυτοί οι τομείς, για να μπορέσουν αυτοί οι τομείς που απευθύνονται στους πλέον αδύναμους πολίτες αυτής της χώρας, να παρέχουν αξιοπρεπείς υπηρεσίες. Ελλάδα υπερήφανη, χωρίς υπερήφανους Έλληνες δεν νοείται, δεν γίνεται», δήλωσε μετά τη συνάντηση ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης.

«Θεραπεία» και πλήρης «ίαση»

Με στόχο, την αρχική θεραπεία, έως και την πλήρη ίαση του τομέα της Πρόνοιας, η Ε.Σ.Α.μεΑ. έχει καταθέσει σε όλα τα συναρμόδια Υπουργεία τις προτάσεις της, ώστε να βγει η Πρόνοια από την «εντατική» και να ανακτήσει πλήρως το ελληνικό κράτος τον κοινωνικό του χαρακτήρα. Για να καταστεί αυτό εφικτό, χρειάζεται πάνω από όλα η πολιτική βούληση που θα επιτρέψει τη λήψη και απαρέγκλιτη εφαρμογή ρηξικέλευθων μέτρων, μέτρων με προοπτική για σταθερά και ουσιαστικά αποτελέσματα.

Έτσι, πρωτίστης σημασίας κρίνεται:

- **Η δημιουργία ειδικού κοινωνικού πόρου με ανταποδοτικό χαρακτήρα για τους τομείς της Πρόνοιας και της Ψυχικής Υγείας.** Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη ότι ο τομέας της Πρόνοιας εάν δεν ενισχυθεί οικονομικά, ειδικά αυτήν την περίοδο της δεινής οικονομικής κρίσης, θα οδηγηθεί σε αποσάθρωση και μααρασμό, συμπαρασύροντας μαζί του και τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού στις οποίες απευθύνεται, μεταξύ των οποίων είναι και τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, προτείνεται να προβληφθεί η δημιουργία του προαναφερθέντος ειδικού κοινωνικού πόρου. Ενδεικτικά, εισροές αυτού του πόρου θα μπορούσαν να αποτελούν: το τέλος μεταβίβασης αυτοκινήτων, τα αδιανέμητα κέρδη του ΟΠΑΠ Α.Ε., η εισαγωγή ειδικού τέλους στα ακαθάριστα έσοδα των Καζίνο, το 50% του τέλους που πληρώνουν οι πολίτες στη ΔΕΗ Α.Ε. για την ΕΡΤ Α.Ε. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι οιαδήποτε προσπάθεια αναβάθμισης του Εθνικού Συστήματος Πρόνοιας θα πέσει στο κενό εάν δεν διασφαλιστεί η οικονομική υποστήριξη/χρηματοδότηση αυτού του Συστήματος.
- **Η συλλογή στατιστικών στοιχείων και η ανάπτυξη δεικτών σχετικά με την οργάνωση, λειτουργία, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα του τομέα της Υγείας και της Πρόνοιας σε σχέση με την αναπηρία για την πλήρη αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης.**
- **Η συμπερίληψη ξεχωριστής ενότητας για τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις στην προβλεπόμενη από το Σχέδιο Νόμου Ετήσια**

Έκθεση του Υπουργού Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης προς την αρμόδια Επιτροπή του Κοινοβουλίου για την Υγεία, την Ψυχική Υγεία και την Κοινωνική Πρόνοια.

Απαραίτητη προϋπόθεση για να λειτουργήσει πραγματικά προς όφελος των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις το νέο Εθνικό Σύστημα Υγείας και Πρόνοιας είναι:

- ▶ η αναβάθμιση και στελέχωση της Διεύθυνσης Ατόμων με Αναπηρία του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
- ▶ η σύσταση Διεύθυνσης Ατόμων με Χρόνιες Παθήσεις στο Υπουργείο Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Τέλος, όσον αφορά αποκλειστικά στον Τομέα της Πρόνοιας προτείνεται:

- ▶ Ριζική αναδιοργάνωση και εξορθολογισμός των Οργανισμών, Φορέων και Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας και Πρόνοιας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- ▶ Με στόχο τη θέσπιση νέου θεσμικού πλαισίου τόσο για την αυτόνομη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία όσο και για τον προσωπικό βοηθό, προτείνεται η συγκρότηση Ειδικής Επιτροπής, με τη συμμετοχή της Ε.Σ.Α.μεΑ., η οποία εντός εξαμήνου να εκπονήσει πρόγραμμα που να οδηγήσει στην έκδοση σχετικής Υπουργικής Απόφασης
- ▶ Μελέτη και εφαρμογή Εθνικού Σχεδίου Αποϊδρυματοποίησης, με στόχο τη μετάβαση από

Βαλή Αθηνά **ΚΕΨΥΕ Λειβαδιά,** **εκπρόσωπος** **Συμβασιούχων** **Ψυχικής Υγείας**

«Είμαστε χωρίς συμβάσεις από τον Απρίλιο. Κάνουμε αγώνα για τα παιδιά, ζητούμε απλώς μια σιγουριά, τη στιγμή που έχουμε δώσει τόσα ως δομή. Αν απολυθούμε θα βρεθούν τόσα παιδιά χωρίς προσωπικό».

Γιαλλούρης Νίκος **Πρόεδρος Εθνικής** **Ομοσπονδίας Τυφλών**

«Ζητούμε η Πολιτεία να αντιληφθεί το χρέος που έχει απέναντι στα άτομα με αναπηρία και να χρηματοδοτήσει την Πρόνοια, τις σχολές οι οποίες κλείνουν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Σχολή Τυφλών της Βόρειας Ελλάδος που εξυπηρετεί σχεδόν τη μισή Ελλάδα, κινδυνεύει με λουκέτο, οι εργαζόμενοι είναι απλήρωτοι πεντέμισι μήνες και πρέπει να δοθεί άμεσα λύση. Διεκδικούμε την εξαίρεσή μας από τις περικοπές από τους μισθούς και τις συντάξεις. Η αναπηρία δεν είναι εύκολη υπόθεση, επιφέρει πρόσθετες ανάγκες που καλούμαστε τα άτομα με αναπηρία να καλύψουμε από το δικό μας εισόδημα, ένα εισόδημα που πλήττεται συνεχώς. Διεκδικούμε το αυτονόητο, το δικαίωμα σε μια αξιοπρεπή ζωή».

την **ιδρυματική φροντίδα σε ένα νέο σύστημα υποστηρικτικών δομών και υπηρεσιών**, το οποίο πρέπει να αποσκοπεί στα εξής: 1. στην αναδιοργάνωση των δομών κλειστής περίθαλψης που υπάρχουν, 2. στην ανάπτυξη υποστηρικτικού πλαισίου για τα άτομα με βαριές αναπηρίες που θα διασφαλίζει την παραμονή τους στην κοινότητα και 3. στην ανάπτυξη δομών προστατευμένης διαβίωσης για τα άτομα που αδυνατούν να ζήσουν αυτόνομα. Το εθνικό σχέδιο αποϊδρυματοποίησης πρέπει να προβλέπει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης και να έχει διασφαλισμένη δημόσια χρηματοδότηση. Όσον αφορά στον στόχο 1 και μέχρι το σχέδιο αποϊδρυματοποίησης να ολοκληρωθεί, πρέπει να ανασυγκροτηθούν τα Κέντρα, οι Οργανισμοί και τα Ιδρύματα κλειστής περίθαλψης δημόσιου χαρακτήρα ή που λειτουργούν στο πλαίσιο του μη κερδοσκοπικού τομέα ώστε να διασφαλιστούν ποιοτικότεροι όροι διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία.

- ▶ **Αύξηση του προσωπικού στις μονάδες κοινωνικής φροντίδας του δημοσίου τομέα, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών πρόνοιας.**
- ▶ **Θέσπιση προδιαγραφών ποιότητας (συμπεριλαμβανομένης και της προσβασιμότητας), αξιολόγησης, πιστοποίησης των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας που παρέχονται από φορείς του μη κερδοσκοπικού τομέα στα άτομα με αναπηρία, αλλά και μηχανισμού ελέγχου, διαφάνειας και κριτηρίων χρηματοδότησής τους από Ειδική Επιτροπή.**
- ▶ **Θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για την ανάπτυξη συμπράξεων, μεταξύ των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης και των αναπηρικών οργανώσεων για τη δημιουργία υπηρεσιών μικρής κλίμακας (Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας, Συμβουλευτικοί Σταθμοί).**
- ▶ **Κατάργηση όλων εκείνων των διατάξεων που έχουν θεσπισθεί και έχουν οδηγήσει στην εμπορευματοποίηση της πρόνοιας.**
- ▶ **Κατάργηση των εράνων κάθε μορφής που έχουν ως σημείο αναφοράς και στο επίκεντρό τους την αναπηρία, ως πλήρως αντίθετες λειτουργίες με τη δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας.** Οι έρανοι χρησιμοποιούν τον οίκτο των πολιτών, δηλαδή τοποθετούν τα άτομα με αναπηρία στη θέση του αντικείμενου οίκτου και ελέους, επιχειρώντας να προσελκύσουν την οικονομική συνδρομή πολιτών, φορέων και επιχειρήσεων. Η οικονομική κρίση μπορεί να οδηγήσει σε πιο συχνή εμφάνιση τέτοιου τύπου δραστηριοτήτων.

Θ.Α.

Προκειμένου το νέο κεκτημένο του παγκόσμιου αναπηρικού κινήματος, ήτοι η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του ΟΗΕ, να κατανοηθεί σε βάθος και να γίνει κτήμα όλων, τα Θ.Α. συνεχίζουν την παρουσίαση είτε συγκεκριμένων Άρθρων αυτής, είτε οριζοντίων ζητημάτων που αφορούν σε ένα ή περισσότερα Άρθρα της. Μέσα από αυτές τις παρουσιάσεις επιδιώκουμε να αναδείξουμε τη σημασία της, να γνωστοποιήσουμε σε όλους τις αλλαγές που αυτή δύναται να επιφέρει στο νομικό και πολιτικό μας πολιτισμό, αλλά και να απαντήσουμε σε προβληματισμούς και ερωτήματα που εύλογα γεννιούνται.

Παρενθετικά αξίζει να αναφερθεί ότι, σύμφωνα με σχετική γραπτή ενημέρωση του

Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του ΟΗΕ

Το Άρθρο 24 «Εκπαίδευση»

Υπουργείου Εξωτερικών «...σταδιακά ολοκληρώνεται η διαδικασία υποβολής της Διεθνούς Συμβάσεως για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία προς κύρωση στη Βουλή (των Ελλήνων), ενώ επισπεύδεται και η διαδικασία για την υπογραφή του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Συμβάσεως από την χώρα μας». Η κύρωσή της συνεπάγεται, όπως κι' άλλες φορές έχουμε αναφέρει από τις σελίδες αυτού του περιοδικού, την εξέταση της συμβατότητας των διατάξεών της με την υφιστάμενη νομοθεσία, τις πολιτικές, τα μέτρα, τα προγράμματα και τις πρακτικές και ως εκ τούτου την τροποποίηση, κατάργηση ή και θέσπιση και εφαρμογή νέων.

Τα άτομα με αναπηρία στη χώρα μας είτε εγκαταλείπουν το εκπαιδευτικό σύστημα (σχολική διαρροή) λόγω έλλειψης ουσιαστικής εκπαιδευτικής υποστήριξης, προ-

σβασιμότητας κ.λπ., είτε δεν συμμετέχουν καθόλου σε αυτό. Ακόμη όμως και αυτά που συμμετέχουν σ' αυτό, λαμβάνουν χαμηλότερης ποιότητας εκπαίδευσης από ότι οι υπόλοιποι μαθητές. Η έστω και καθυστερημένη θεσμική κατοχύρωση της υποχρεωτικότητας της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία (Ν.3699/2008), σήμερα, δύο χρόνια μετά, δεν συνέβαλε στην καταπολέμηση του αποκλεισμού και στην άρση της διάκρισης που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία στο εκπαιδευτικό σύστημα. Το όραμα εξακολουθεί να παραμένει ανοηλοκλήρωτο.

Θέση του εθνικού αναπηρικού κινήματος είναι πως απαιτείται μια θεσμική παρέμβαση - τομή που να ανατρέπει ριζικά την υφιστάμενη κατάσταση και να προωθεί την εφαρμογή ριζοσπαστικών πολιτικών, μέτρων, προγραμμάτων και πρακτικών με στόχο την πλήρη και ισότιμη ένταξη των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Η εφαρμογή του Άρθρου 24 «Εκπαίδευση» της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία δύναται να αλλιάξει την υφιστάμενη κατάσταση. Αυτός άλλωστε είναι και ο λόγος που επιλέχτηκε να παρουσιαστεί το Άρθρο αυτό. Ένας όμως ακόμη πιο βασικός λόγος είναι η θέση - κλειδί που η εκπαίδευση κατέχει στο ζήτημα της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία, το οποίο, ως γνωστόν, αποτελεί και το βασικότερο ζητούμενο σύσσωμου του αναπηρικού κινήματος της Ελλάδας, της Ευρώπης και του κόσμου.

Άρθρο 24 - Εκπαίδευση

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες στην **εκπαίδευση**. Με σκοπό την άσκηση του δικαιώματος αυτού, χωρίς διακρίσεις και βάσει των ίσων ευκαιριών, τα Συμβαλλόμενα Κράτη διασφαλίζουν ένα **εκπαιδευτικό σύστημα ένταξης**, σε όλα τα επίπεδα και δια βίου μάθηση που αποσκοπούν: **α.** Στην πλήρη ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και του αισθήματος αξιοπρέπειας και αυτοεκτίμησης και την ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών και της ανθρώπινης ποικιλομορφίας, **β.** Στην ανάπτυξη, από τα άτομα με αναπηρίες, της προσωπικότητάς τους, των δεξιοτήτων και της δημιουργικότητάς τους, καθώς επίσης και των πνευματικών και φυσικών ικανοτήτων τους, στο μέγιστο δυναμικό τους, **γ.** Στη δυνατότητα των ατόμων με αναπηρίες να συμμετέχουν αποτελεσματικά σε μια ελεύθερη κοινωνία.
2. Για την εξασφάλιση του δικαιώματος αυτού, τα Συμβαλλόμενα Κράτη διασφαλίζουν ότι: **α.** Τα άτομα με αναπηρίες **δεν αποκλείονται από το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα** βάσει της αναπηρίας και ότι τα παιδιά με αναπηρίες **δεν αποκλείονται από την ελεύθερη¹ και υποχρεωτική πρωτοβάθμια εκπαίδευση** ή από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, βάσει της αναπηρίας, **β.** Τα άτομα με αναπηρίες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μια ενιαία, ποιοτική και ελεύθερη πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σε ίση βάση με τους άλλους, στις κοινότητες στις οποίες ζουν, **γ.** Παρέχεται **εύλογη προσαρμογή** για τις απαιτήσεις του ατόμου, **δ.** Τα άτομα με αναπηρίες λαμβάνουν την υποστήριξη που απαιτείται, μέσα στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα, προκειμένου να διευκολυνθεί η αποτελεσματική εκπαίδευσή τους, **ε.** Παρέχονται αποτελεσματικά **εξατομικευμένα μέτρα υποστήριξης, σε περιβάλλοντα που μεγιστοποιούν την ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη, σύμφωνα με το στόχο της πλήρους ενσωμάτωσης².**
3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιτρέπουν στα άτομα με αναπηρίες να διδάσκονται δεξιότητες ζωής και κοινωνικής ανάπτυξης, προκειμένου να διευκολύνουν την πλήρη και ίση συμμετοχή τους στην εκπαίδευση και ως μέλη της κοινωνίας. Για το λόγο αυτό, τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων και: **α.** Της διευκόλυνσης της εκμάθησης της Μπράιγ, εναλλακτικής γραφής, βελτιωμένων και εναλλακτικών τρόπων, μέσων και μορφών δεξιοτήτων επι-

1 Η χρήση του όρου «ελεύθερη» στη μετάφραση είναι εσφαλμένη. Θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ο όρος «δωρεάν», ο οποίος παραπέμπει στη δημόσια εκπαίδευση.

2 Η χρήση του όρου «ενσωμάτωση» στη μετάφραση είναι εσφαλμένη. Θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ο όρος «ένταξη», εφόσον στο αγγλικό κείμενο ο όρος είναι «inclusion».

όπως συμβαίνει με το υφιστάμενο εθνικό θεσμικό μας πλαίσιο (Ν.3699/2008) μέσω της υιοθέτησης του όρου «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση».

Από την «ειδική αγωγή» στο «γενικό εκπαιδευτικό σύστημα»

Βασική θέση του Άρθρου 24 είναι ότι τα άτομα με αναπηρία δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να αποκλείονται από το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα εξαιτίας της αναπηρίας τους. Αντιθέτως, η εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία είναι υποχρέωση και ευθύνη του «γενικού εκπαιδευτικού συστήματος».

Με τον όρο «γενικό εκπαιδευτικό σύστημα» νοείται το εκπαιδευτικό σύστημα που απευθύνεται στο γενικό πληθυσμό. Με αυτόν τον τρόπο παίρνει σάρκα και οστά το πάγιο και διαχρονικό αίτημα του αναπηρικού κινήματος της Ελλάδας, της Ευρώπης και του κόσμου που δεν είναι άλλο από την κατάργηση του διαχωρισμού μεταξύ της «ειδικής αγωγής» και της «γενικής εκπαίδευσης» και τη δημιουργία ενός σύγχρονου, ενιαίου, δημοκρατικού και συμμετοχικού εκπαιδευτικού συστήματος που καλύπτει τις ανάγκες του συνόλου των μαθητών με ή χωρίς αναπηρία ή/και με διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά. Άλλωστε βασικό χαρακτηριστικό των σύγχρονων κοινωνιών είναι η ποικιλομορφία και πολυπολιτισμικότητα, την οποία ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα οφείλει όχι μόνο να σεβαστεί, αλλά και να αξιοποιήσει.

Αυτό που πρέπει να γίνει απόλυτα κατανοητό είναι πως η τοποθέτηση μαθητών με διαφορετικές αναπηρίες στις ίδιες σχολικές αίθουσες, ξεχωριστά από τους υπόλοιπους μαθητές, έχει ως συνέπεια από τη μια να αγνοούνται οι διαφορετικές εκπαιδευτικές και άλλες ανάγκες της κάθε διαφορετικής κατηγορίας αναπηρίας, αφετέρου να διακρίνονται οι μαθητές με αναπηρία από τους μαθητές χωρίς αναπηρία.

Από την «ενσωμάτωση» (“integration”) στην «ένταξη» (“inclusion”)

Το Άρθρο 24 δεν προσδιορίζει ακριβώς τι σημαίνει «εκπαιδευτικό σύστημα ένταξης». Για να κατανοήσουμε τι σημαίνει αυτός ο όρος μπορούμε να μελετήσουμε τη «Δήλωση της Σαλαμάνκα», σύμφωνα με την οποία το σχολείο πρέπει και μπορεί να παρέχει εκπαίδευση σε όλους τους μαθητές, ανεξαρτήτως του είδους και της βαρύτητας της αναπηρίας τους, σεβόμενο όμως πάντοτε το δικαίωμα στις ίσες ευκαιρίες μάθησης.

Ο όρος «ένταξη» διαφοροποιείται από τον όρο «ενσωμάτωση». Η έννοια της «ενσωμάτωσης» υποδηλώνει την προσαρμογή του ατόμου με αναπηρία στο περιβάλλον και όχι το αντίθετο. Η «ένταξη» αφορά σε μια σταδιακή διαδικασία αλλαγής και προσαρμογής του γενικού εκπαιδευτικού συστήματος στις ανάγκες όλων των μαθητών, ανεξαρτήτως των διαφορετικών ικανοτήτων τους (κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας). Οι αλλαγές αυτές αφορούν σε όλα τα επίπεδα, στην προσέγγιση, τη στρατηγική, το περιεχόμενο, τις δομές κ.λπ. Επιπρόσθετα η «ένταξη» είναι μια συνεχιζόμενη διαδικασία, υπό την έννοια ότι το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να προσαρμόζεται κάθε φορά στις νέες συνθήκες και ανάγκες του συνόλου των ατόμων.

Στόχοι του «εκπαιδευτικού συστήματος ένταξης» είναι: η αύξηση της συμμετοχής σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης μέσω της μείωσης του αποκλεισμού και της σχολικής διαρροής, η παροχή της ίδιας ποιότητας εκπαίδευσης σε όλους τους μαθητές, η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και του αισθήματος αξιοπρέπειας και αυτο-εκτίμησης, η ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών και της ανθρωπίνης ποικιλομορφίας, η ανάπτυξη της προσωπικότητας, των δεξιοτήτων και της δημιουργικότητας όλων των μαθητών/φοιτητών, η ανάπτυξη των πνευματικών και φυσικών ικανοτήτων τους στο μέγιστο δυνατό βαθμό, καθώς και η ανάπτυξη της ικανότητάς τους για αποτελεσματική συμμετοχή σε μια ελεύθερη κοινωνία (βλ. εδάφια α), β) και γ), παρ. 1).

«Ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη»

Η εκπαίδευση αντιμετωπίζεται ολιστικά, ως μια διαδικασία που περιλαμβάνει την ανάπτυξη τόσο των ακαδημαϊκών ικανοτήτων, όσο και των κοινωνικών δεξιοτήτων («*ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη*»).

Προκειμένου να καταστεί εφικτή η ένταξη των ατόμων με αναπηρία στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα, θα πρέπει τα εκπαιδευτικά προγράμματα να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο προσαρμοσμένα στις εξατομικευμένες ανάγκες των μαθητών/φοιτητών με αναπηρία (λήψη «*εξατομικευμένων μέτρων υποστήριξης*»), συντελώντας με αυτόν τον τρόπο στην ανάπτυξη των ακαδημαϊκών τους ικανοτήτων (βλ. εδάφιο ε, παρ. 2). Όμως η πλήρης ένταξη μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της χρήσης ακαδημαϊκών και μη ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων, καθώς και μέσω της αλληλεπίδρασης μεταξύ των μαθητών/φοιτητών, διευκολύνοντας με αυτόν τον τρόπο την ανάπτυξη και των κοινωνικών δεξιοτήτων.

«Προσβασιμότητα» και «εύλογες προσαρμογές»

Οι έννοιες «*προσβασιμότητα*» και «*εύλογες προσαρμογές*» είναι έννοιες αλληλοσυμπληρούμενες. Ωστόσο, ενώ η προσβασιμότητα αφορά στα άτομα με αναπηρία ως ομάδα, η «*εύλογη προσαρμογή*» είναι εξατομικευμένη και αφορά στην κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών, ενός συγκεκριμένου ατόμου με αναπηρία, σε συγκεκριμένο χώρο.

Αυτό σημαίνει ότι πέραν της φυσικής (π.χ. κτιριακές εγκαταστάσεις) και ηλεκτρονικής (π.χ. ιστοσελίδες, λογισμικό κ.λπ.) προσβασιμότητας των εκπαιδευτικών μονάδων, απαιτούνται συγκριμένες προσαρμογές στη βάση των εξατομικευμένων αναγκών συγκεκριμένων μαθητών/σπουδαστών/φοιτητών με αναπηρία.

Αξίζει να αναφερθεί ότι οι «*εύλογες προσαρμογές*» στην εκπαίδευση αφορούν στις διαδικασίες, στα ωρολόγια προγράμματα, στην παροχή τεχνικών και τεχνολογικών βοηθημάτων, καθώς επίσης και στη μεταφορά των μαθητών με αναπηρία προς και από τα σχολεία τους. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στις μεταφορές η προσβασιμότητα αφορά στο σύνολο των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, ενώ η «*εύλογη προσαρμογή*» αφορά στην προσαρμογή του τρόπου μεταφοράς στο είδος και στη βαρύτητα της αναπηρίας ενός συγκεκριμένου μαθητή/σπουδαστή/φοιτητή.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο (Ν.3304/2005), η μη λήψη μέτρων εύλογης προσαρμογής συνιστά σε νομικό επίπεδο αιτία διάκρισης μόνο στον τομέα της εργασίας, του επαγγελματικού προσανατολισμού και αναπροσανατολισμού, της επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης και όχι στον τομέα της εκπαίδευσης. Αυτό είναι άλλο ένα σημαντικό στοιχείο του εν λόγω Άρθρου και εν γένει της Σύμβασης, ήτοι η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής, συμπεριλαμβανομένου και του τομέα της εκπαίδευσης. **Θ.Α.**

Στο επόμενο τεύχος του περιοδικού θα αναφερθούμε στις απαραίτητες προϋποθέσεις για την επίτευξη της ένταξης των ατόμων με αναπηρία στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς και στους τρόπους με τους οποίους δύναται οι επιταγές του Άρθρου 24 να εφαρμοστούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο σε εθνικό επίπεδο.

Οι εξελίξεις στην Ευρώπη...

ευρωπαϊκό - διεθνή

Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Αναπηρία: Το μήνυμα ΔΕΝ ελήφθη

Εν μέσω μιας βαθιάς οικονομικής κρίσης, οι Ευρωπαίοι ηγέτες στις 17 Ιουνίου 2010 υιοθέτησαν στη συνάντησή τους στις Βρυξέλλες τη νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική 2020, τη στρατηγική απασχόλησης και ανάπτυξης για την επόμενη δεκαετία, θέτοντας ουσιαστικά τις προτεραιότητες στην εκπαίδευση, την κοινωνική ένταξη και τον αγώνα για τη μείωση της φτώχειας.

Ωστόσο, οι Ευρωπαίοι ηγέτες δεν έδειξαν να κατανοούν το μήνυμα του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος, όπως αυτό εστάλη μέσω του Ευρωπαϊ-

κού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία που ζητούσε τη συμπερίληψη του Ευρωπαϊκού Συμφώνου για την Αναπηρία στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική 2020, αίτημα το οποίο δεν ικανοποιήθηκε.

Το Φόρουμ για μια ακόμα φορά τόνισε και ενθάρρυνε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο να διασφαλίσει το θεμελιώδες δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία στην ισότιμη πρόσβαση σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δράσης. Άλλωστε, το πρώτο βήμα έγινε ήδη με τη συμπερίληψη της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας στην Ψηφιακή Ατζέντα της ΕΕ.

Τέλος, το Φόρουμ, αναγνωρίζοντας τη σημασία της εστίασης στο ζήτημα της φτώχειας, επεσήμανε

ότι πρέπει να δημιουργηθεί μια «Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την Καταπολέμηση της Φτώχειας», η οποία θα συμπεριλαμβάνει μέτρα που θα διασφαλίσουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στο σύστημα Υγείας, τις συντάξεις και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, ομάδα - στόχο πρέπει να αποτελέσουν τα άτομα που διαβιούν σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης και βιώνουν τον εγκλεισμό και κατά συνέπεια στόχος πρέπει να είναι η κοινωνική τους ένταξη με πλήρη πρόσβαση και συμμετοχή στην κοινότητα, ως ισότιμοι πολίτες.

«Εμείς θα συνεχίσουμε τον εντατικό μας αγώνα για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη, στοχεύοντας στην ικανοποίηση των προσδοκιών τους. Χρειαζόμαστε οπωσδήποτε τη συμπερίληψη της αναπηρίας στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική 2020. Χρειαζόμαστε μια ατζέντα για την αναπηρία, που θα διασφαλίσει τους όρους για μια ισότιμη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία σε όλα τα κράτη – μέλη και γι' αυτή θα αγωνιστούμε μέχρι τέλους», δήλωσε ο Πρόεδρος του Φόρουμ και της Ε.Σ.Α.μεΑ. κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης.

15ο Παγκόσμιο Συνέδριο της Inclusion International για τη νοητική αναπηρία

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και της Ε.Σ.Α.μεΑ. κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης μετέβη στο Βερολίνο, όπου μίλησε στο 15ο Παγκόσμιο Συνέδριο της Inclusion International¹ για τα δικαιώματα των ατόμων με νοητική αναπηρία, μια παγκόσμια συνάντηση με 2.000 συμμετέχοντες από όλο τον κόσμο, με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων και εμπειρίας, ως προς τους τρόπους βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των ατόμων με νοητική αναπηρία.

Κατά την ομιλία του, ο κ. Βαρδακαστάνης εστίασε στις προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι τοπικές και εθνικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία αναφορικά με την υλοποίηση και εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης, με βασικότερη τη γνώση της ουσίας της Σύμβασης και την

καλλιέργεια της συνείδησης σε όλα τα άτομα με αναπηρία ότι πρέπει να γνωρίζουν και να διεκδικούν τα δικαιώματά τους ως ισότιμοι πολίτες. Σε αυτή τη βάση, ο Πρόεδρος του Φόρουμ πρότεινε τη διοργάνωση ανάλογων Συνεδρίων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, αλλά και την ανάληψη πρωτοβουλιών, προκειμένου όλοι οι πολίτες ανεξαιρέτως να μάθουν τη Σύμβαση και να κατανοήσουν τη σημασία της.

Αναφερόμενος στην οικονομική κρίση, τόνισε ότι τα άτομα με αναπηρία έρχονται καθημερινά αντιμέτωπα με μειώσεις στα ήδη πενιχρά εισοδήματά τους, δυσκολεύονται ακόμα περισσότερο να βρουν δουλειά, ενώ η νομοθεσία για την προστασία των δικαιωμάτων τους είναι ανεπαρκής και εφαρμόζεται πλημμελώς. Για τους λόγους αυτούς, υπογράμμισε, είναι ανάγκη τα άτομα με αναπηρία να αγωνιστούν εντατικότερα, χρησιμοποιώντας όλα τα έννομα μέσα, προκειμένου να διασφαλίσουν τα κεκτημένα δικαιώματά τους και να κάνουν τη φωνή τους να ακουστεί από τις εκάστοτε κυβερνήσεις.

Τέλος, τόνισε την ανάγκη να υιοθετηθεί το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Αναπηρία και να συμπεριληφθεί στην υπό κατάρτιση Στρατηγική 2020 της ΕΕ, ένα ζήτημα για το οποίο το Φόρουμ αγωνίζεται συστηματικά και εντατικά.

Πρόσωπο με πρόσωπο με την κα Viviane Reding

Συνάντηση με την Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κα Viviane Reding πραγματοποίησε ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης, στο πλαίσιο της προώθησης της συμπερίληψης του Ευρωπαϊκού Συμφώνου για την Αναπηρία στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική 2020.

¹ Η Inclusion International είναι παγκόσμια οργάνωση για τα άτομα με νοητική αναπηρία και τις οικογένειές τους – μέλος της International Disability Alliance (IDA). Στην Inclusion International, η Ευρώπη εκπροσωπείται από την Inclusion Europe – μέλος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (EDF). Η Ελλάδα εκπροσωπείται από την Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.μεΑ, μέλος της Inclusion Europe.

Επτά μήνες μετά την απόφαση επικύρωσης της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία του ΟΗΕ από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα άτομα με αναπηρία αναμένουν την ανάληψη δράσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

«Αν ο σχετικός Κώδικας υιοθετηθεί τους επόμενους μήνες από το Συμβούλιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα καταθέσει τη Διεθνή Σύμβαση στα Ηνωμένα Έθνη κατά τη διάρκεια της βελγικής Προεδρίας», δήλωσε η Αντιπρόεδρος της Επιτροπής κα Reding, εξηγώντας ότι η Επιτροπή θα δεσμευτεί για την εφαρμογή της Σύμβασης μέσα από ισχυρές δράσεις σε πληθώρα τομέων πολιτικής. Αυτές οι δράσεις θα συμπεριληφθούν στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία 2010-2020, που θα παρουσιαστεί το φθινόπωρο.

Ο κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης, διεμήνυσε ότι η στρατηγική για την αναπηρία για τα επόμενα δέκα χρόνια πρέπει να διαμορφωθεί σε στενή συνεργασία με τα ίδια τα άτομα με αναπηρία, ώστε να τους προσφέρει τις καλύτερες δυνατές λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. *«Ξεκάθαροι στόχοι και μετρήσιμα αποτελέσματα σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, με συντονισμένη δράση σε επίπεδο κρατών – μελών, ευρωπαϊκών θεσμών και φορέων εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία είναι οι μόνες πραγματικές λύσεις, το «κλειδί» για τη βελτίωση της ζωής των ατόμων με αναπηρία».* Επίσης τόνισε ότι το αναπηρικό κίνημα θα συνεργαστεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να εξασφαλίσει ότι η Ευρωπαϊκή Στρατηγική θα έχει την ίδια ισχύ και περιεχόμενο με το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Αναπηρία, το πλαίσιο δηλαδή των αναπηρικών πολιτικών που προτείνει το Φόρουμ.

Επιπλέον, ο Πρόεδρος του Φόρουμ έθεσε και το ζήτημα της έλλειψης αναφοράς στα άτομα με αναπηρία στην Αναπτυξιακή Στρατηγική της ΕΕ, ενώ τόνισε στην Αντιπρόεδρο της Επιτροπής ότι η συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς μπορεί να συντελέσει σημαντικά στο να ξεπεραστεί η οικονομική κρίση.

Η κα Viviane Reding κλείνοντας δήλωσε *«Είναι η σωστή ώρα για την Ευρώπη να αποδείξει το ενδιαφέρον της και να αναπτύξει ένα ισχυρό πλαίσιο πολιτικών μαζί με τα άτομα με αναπηρία, για τα άτομα με αναπηρία».*

Συναντήσεις για τη νέα Στρατηγική για την Αναπηρία

Λίγο πριν το τέλος της Ισπανικής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις 29 Ιουνίου 2010 στις Βρυξέλλες πραγματοποιήθηκε συνάντηση με εκπροσώπους της Ισπανίας, του Βελγίου, της Ουγγαρίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και με τη συμμετοχή του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και της Ε.Σ.Α.μεΑ. κ. Ιωάννη Βαρδακαστάνη, για την οργάνωση της μελλοντικής στρατηγικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τα ζητήματα αναπηρίας.

Η συνάντηση είχε ως στόχο να αποτελέσει την αρχή μιας διαρκούς συνεργασίας, ώστε να διαμορφωθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η ευρωπαϊκή ατζέντα της αναπηρίας και να προωθηθούν όλα τα ζητήματα που χρήζουν άμεσας επίλυσης.

Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. στη συνεδρίαση του High Level Group για την αναπηρία

Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. και του Φόρουμ κ. Βαρδακαστάνης συμμετείχε στις 9 Ιουνίου 2010 στη συνεδρίαση του High Level Group των Εκπροσώπων των Κρατών – Μελών της ΕΕ για την αναπηρία, η οποία έλαβε χώρα στις Βρυξέλλες. Στο επίκεντρο της συνάντησης βρέθηκε η εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και η σημασία της, καθώς και η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία για το 2010 – 2020.

Συνάντηση για το Musawa Project στην Ιορδανία

Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. και του Φόρουμ μετέβη στο Αμάν της Ιορδανίας στις 5 και 6 Ιουνίου 2010, προκειμένου να συμμετάσχει σε συναντήσεις με τοπικούς φορείς, στο πλαίσιο του Musawa Project. Το Musawa Project υλοποιείται από την Handicap International σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία και αραβικούς αναπηρικούς φορείς με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της αυτοεκπροσώπησης και του σεβασμού στα δικαιώματα και τις ίσες ευκαιρίες των ατόμων με αναπηρία στη Μέση Ανατολή. **Θ.Α.**

η ΕΣΑμεΑ

παρεμβαίνει,
προτείνει,
διεκδικεί...

Επιτέλους «πράσινο φως» στην αξιοποίηση δύο κληροδοτημάτων στην Πάτρα προς όφελος των ατόμων με αναπηρία

Θετική έκβαση είχε η συνεδρίαση των Επιτροπών Διαχείρισης των κληροδοτημάτων Σταθακόπουλου και Καρανικοπού στις 22 Ιουλίου 2010 στην Πάτρα, στην οποία προέδρευσε ο Δήμαρχος Πατρέων κ. Ανδρέας Φούρας ως προς την αξιοποίηση των κληροδοτημάτων προς όφελος των ατόμων με αναπηρία, ένα πολλαπλάκι διατυπωμένο αίτημα των οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους στην Πάτρα, που υποστήριξε ένθερμα από την αρχή η Ε.Σ.Α.μεΑ.

Κατά τη συνεδρίαση, οι Επιτροπές αποφάσισαν να προχωρήσουν στις ανάλογες μελέτες, ώστε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 να δημιουργηθούν τέσσερις (4) δομές, για τέσσερις (4) διαφορετικές κατηγορίες αναπηρίας (αυτισμό, νοητική αναπηρία, βαριές αναπηρίες και ψυχική αναπηρία).

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, η οποία έχει πολλές φορές καταθέσει τις σχετικές προτάσεις της και τα αιτήματα του αναπηρικού κινήματος, με μόνη επιδίωξη την αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχονται στα άτομα με αναπηρία, ιδιαίτερα στις πιο βαριές κατηγορίες αναπηρίας, εκφράζει την ικανοποίησή της γι' αυτή την ιστορική απόφαση των δύο κληροδοτημάτων, που παραμένουν αναξιοποίητα επί πολλά έτη, να αξιοποιηθούν με έναν τρόπο που θα βελτιώσει σημαντικά τη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία της περιοχής. Ο αγώνας του αναπηρικού κινήματος δικαιώθηκε.

Απάντηση της Ε.Σ.Α.μεΑ. στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης επί του Σχεδίου Νόμου 'Χρηματοδότηση Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις'

Σε συνέχεια της συμμετοχής της στη δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση επί του Σχεδίου Νόμου 'Χρηματοδότηση Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις', η Συνομοσπονδία απέστειλε και εγγράφως το σύνολό των προτάσεών της στην Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Τ. Μπιρμπίλη.

Ένα από τα βασικά αιτήματα της Συνομοσπονδίας είναι η ένταξη της διάστασης της αναπηρίας και η διάχυση/εξειδίκευση του κριτηρίου της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις πολιτικές του Υπουργείου και των εποπτευόμενων Φορέων του που αφορούν στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον (ιδιαίτερα σύνδεση του χωροταξικού σχεδιασμού, της αειφόρου και πράσινης ανάπτυξης κ.λπ. με την προσβασιμότητα) και την ενέργεια.

Απάντηση της Ε.Σ.Α.μεΑ. στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης επί του Σχεδίου Νόμου 'Εθνική Σχολή Δικαστών και άλλες διατάξεις'

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία σε συνέχεια της συμμετοχής της στη δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση επί του Σχεδίου Νόμου 'Εθνική Σχολή Δικαστών και άλλες διατάξεις', απέστειλε και εγγράφως το σύνολο των προτάσεών της στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Χ. Καστανίδη.

Ένα από τα αιτήματα της Συνομοσπονδίας αφορά στη λήψη μέτρων για την κατάρτιση / ενημέρωση σε θέματα αναπηρίας και προσβασιμότητας τόσο στελεχών του Υπουργείου και των εποπτευόμενων από αυτό Υπηρεσιών και Φορέων, όσο και των δικηγόρων, των συμβολαιογράφων, των δικαστικών λειτουργών και εισαγγελέων, των σωφρονιστικών υπαλλήλων κ.λπ. προκειμένου να εξοικειωθούν με τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία, τα δικαιώματά τους και τις παραβιάσεις αυτών με τις οποίες έρχονται συχνά αντιμέτωποι.

Συνάντηση της Ε.Σ.Α.μεΑ. με τον Υφυπουργό Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων για το ζήτημα των διοδίων

Αντιπροσωπεία της Εκτελεστικής Γραμματείας της Ε.Σ.Α.μεΑ. με επικεφαλής τον Πρόεδρό της κ. Ιωάννη Βαρδακαστάνη πραγματοποίησε συνάντηση με τον Υφυπουργό Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων κ. Ι. Μαγκριώτη για το ζήτημα της ατελούς διέλευσης των ατόμων με αναπηρία από τα διόδια της χώρας. Η ατελής διέλευση των ατόμων με αναπηρία από τα διόδια της χώρας αποτελεί ένα θετικό μέτρο για τα άτομα με αναπηρία, ειδικά την τρέχουσα περίοδο της κρίσης, το οποίο τίθεται διαρκώς υπό αμφισβήτηση από τις ιδιωτικές εταιρείες εκμετάλλευσης των διοδίων.

Κατά τη συνάντηση, η Συνομοσπονδία ζήτησε να δοθεί οριστικό τέλος σε αυτή την κατάσταση. Η Ε.Σ.Α.μεΑ. τόνισε ότι εν μέσω μιας περιόδου ιδιαίτερα δύσκολης, με την οικονομική κρίση να μαστίζει τα ελληνικά νοικοκυριά, το θέμα αυτό πρέπει να λήξει οριστικά και τελεσίδικα, δίνοντας τέλος στην ομηρία των ατόμων με αναπηρία από τις εταιρείες εκμετάλλευσης των διοδίων.

Ο Υφυπουργός εκ μέρους της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου αναγνώρισε το δικαίωμα του ατόμου με αναπηρία να μην είναι φορτωμένος με το οικονομικό κόστος της μετακίνησης και συμφώνησε ότι δεν είναι σωβάρη, πολιτισμένη και πρόποσα αυτή η αντιμετώπιση και η δημιουργία τέτοιου αρνητικού κλίματος μεταξύ ταξιδιωτών και υπαλλήλων. Επιπλέον, ανέφερε ότι το θέμα θα ρυθμιστεί άμεσα τις επόμενες ημέρες, όσον αφορά την καταβολή των διοδίων από τους ταξιδιώτες με αναπηρία, ενώ τους επόμενους μήνες, δεσμεύτηκε ότι θα λυθεί και με νομοθετικό τρόπο κατόπιν των σχετικών διαπραγματεύσεων με τις εταιρείες εκμετάλλευσης των διοδίων.

Επίσης, η Συνομοσπονδία, έθεσε και ζήτημα για την Αττική Οδό, τη γέφυρα Ρίου - Αντιρρίου και τη σήραγγα στο Άκτιο, επισημαίνοντας ότι αν δεν λυθεί το θέμα και εκεί, το εθνικό αναπηρικό κίνημα θα προβεί σε δυναμικές κινητοποιήσεις το φθινόπωρο. Τέλος, αναφερόμενη στην Εγνατία Οδό, η Ε.Σ.Α.μεΑ. ζήτησε να υπάρξει πρόβλεψη για τη δωρεάν διέλευση των ατόμων με αναπηρία.

Δικαίωση για το αναπηρικό κίνημα: Με έκπτωση οι μετακινήσεις στα ΚΤΕΛ

Η άμεση αντίδραση σύσσωμου του αναπηρικού κινήματος στην απαράδεκτη απόφαση των Ομοσπονδιών των ΚΤΕΛ να μη δέχονται το μέτρο της έκπτωσης κατά 50% ή της μη καταβολής αντιτίμου από τα άτομα με αναπηρία, επικαλούμενες οφειλές του κράτους, δικαίωσε για μια ακόμα φορά τα άτομα με αναπηρία.

Σύμφωνα με ανακοίνωση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στις 6 Ιουλίου 2010, το Υπουργείο κατέληξε σε πλήρη συμφωνία με τα ΚΤΕΛ για τη μεταφορά των ατόμων με αναπηρία. Μετά από ενέργειες της Υφυπουργού Φ. Γεννηματά και τη συνάντηση που είχε ο Γενικός Γραμματέας Πρόνοιας Γ. Κατριβάνος με αντιπροσωπεία των διοικήσεων των ΚΤΕΛ, αποφασίστηκε η καταβολή των οφειλομένων για το 2009, καθώς και η καταβολή - με την υπογραφή της σχετικής σύμβασης - του πρώτου εξαμήνου για το 2010. Συνεπώς, οι μετακινήσεις των ατόμων με αναπηρία θα γίνονται με την ειδική έκπτωση ή πλήρη ατέλεια κατά περίπτωση, που προβλέπει ο νόμος.

Συνάντηση αντιπροσωπείας της Ε.Σ.Α.μεΑ. με τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Αντιπροσωπεία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία με επικεφαλής τον Πρόεδρό της κ. Ιωάννη Βαρδακαστάνη συναντήθηκε στις 21 Ιουλίου 2010 με τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Ανδρέα Λοβέρδο.

Εν μέσω της οικονομικής κρίσης που βιώνει η χώρα, με τα άτομα με αναπηρία να βρίσκονται στο κατώφλι της οικονομικής εξαθλίωσης, η λήψη μέτρων για την προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων τους, που συνεπάγονται και διασφάλιση του δικαιώματός τους σε μια αξιοπρεπή διαβίωση, είναι πιο επιτακτική από ποτέ.

Το εθνικό αναπηρικό κίνημα έθεσε στον Υπουργό ζητήματα όπως την άμεση θέσπιση ενός νέου, σύγχρονου και αποτελεσματικού Νόμου αποκλειστικά και μόνο για την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία, την άμεση έκδοση των αποτελεσμάτων των τελευταίων προκηρύξεων (έτους 2008) του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα του ν. 2643/1998, την άμεση υλοποίηση νέων επιδοτούμενων προγραμμάτων Νέων Θέσεων Εργασίας για τα άτομα με αναπηρία από τον Ο.Α.Ε.Δ., τη διασφάλιση των θέσεων εργασίας των ατόμων με αναπηρία που απασχολούνται μέσω των επιδοτούμενων προγραμμάτων του Ο.Α.Ε.Δ. στις Δημοτικές Επιχειρήσεις της χώρας, καθώς και λοιπά ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά αιτήματα των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους.

Εφαρμογή των Κανονισμών για τα δικαιώματα των επιβατών με αναπηρία

Στις 6 Ιουλίου 2010 εγκρίθηκαν από την Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δύο ιδιαίτερα σημαντικές προτάσεις Κανονισμών, που αφορούν στα δικαιώματα αφενός των επιβατών πλοίων και αφετέρου των επιβατών λεωφορείων και πούλμαν, συμπεριλαμβανομένων των επιβατών με αναπηρία. Όσον αφορά στον Κανονισμό για τα δικαιώματα των επιβατών πλοίων η εφαρμογή του αρχίζει σε 2 χρόνια από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ όσον αφορά στον Κανονισμό για τα δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων και πούλμαν εκκρεμεί μια διαδικασία διαιτησίας, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί τις επόμενες εβδομάδες.

Οι παραπάνω Κανονισμοί θέτουν ένα νέο πλαίσιο υποχρεώσεων και επιβάλλουν στα κράτη - μέλη να λάβουν ειδικά μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι επιβάτες με αναπηρία θα βιώνουν παρόμοιες ταξιδιωτικές εμπειρίες με όλους τους υπόλοιπους επιβάτες, θα γυρνάνουν κατάλληλη υποστήριξη σε όλα τα στάδια του ταξιδιού τους, με ότι μέσο και αν επιλέξουν να ταξιδεύσουν, θα λαμβάνουν πληροφόρηση και ενημέρωση σε μορφές προσβάσιμες από αυτούς, θα εξυπηρετούνται από προσωπικό κατάλληλα εκπαιδευμένο. Ποιοτικά πρότυπα επιβάλλονται σε όλα τα μέσα σε συνεργασία με το αναπηρικό κίνημα, διαδικασίες παραπόνων και αποζημιώσεων θεσπίζονται.

Το εθνικό αναπηρικό κίνημα διεκδικεί την πλήρη εφαρμογή των Κανονισμών στην ελληνική πραγματικότητα. Η σημερινή ιδιαίτερα δύσκολη περίοδος για τη χώρα, περιόδος θυσιών και αποκαθλώσεων, μπορεί και πρέπει να λειτουργήσει ως εφαλτήριο αλλαγής θεσμών και αντιλήψεων. Οι παραπάνω Ευρωπαϊκοί Κανονισμοί προδιαγράφουν το νέο θεσμικό πλαίσιο που στοχεύει στην άρση των αποκλεισμών και την ισότιμη κινητικότητα όλων των πολιτών. Η Ε.Σ.Α.μεΑ. καλεί τα αρμόδια Υπουργεία και το σύνολο της ελληνικής κυβέρνησης να θέσουν σε εφαρμογή τους νέους Κανονισμούς, αλλά και τους υπάρχοντες για τα δικαιώματα των επιβατών με αναπηρία, με τον ίδιο τρόπο που τηρούν το Μνημόνιο Προσφυγής της χώρας στο μηχανισμό στήριξης.

Αιτήματα και προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. για την ένταξη στην εκπαίδευση όλων των μαθητών με αναπηρία τη νέα σχολική χρονιά 2010-2011

Αντιπροσωπεία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία με επικεφαλής τον Πρόεδρό της κ. Ιωάννη Βαρδακαστάνη συναντήθηκε στις 13 Ιουνίου 2010 με την Υφυπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων κ. Ε. Χριστοφιλοπούλου, προκειμένου να της εκθέσει αναλυτικά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στον τομέα της εκπαίδευσης, καθώς και τις προτάσεις του αναπηρικού κινήματος για την επίλυσή τους.

Στο επίκεντρο της συζήτησης βρέθηκε το σύνολο των εκπαιδευτικών θεμάτων των ατόμων με αναπηρία δύο μήνες πριν την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς 2010-2011, τα οποία είχαν τεθεί και στο παρελθόν.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της διαβούλευσης των αρχών του σχεδίου νόμου για την ανάπτυξη της δια βίου μάθησης «Γηράσκω αεί διδασκόμενος», η Ε.Σ.Α.μεΑ. κατέθεσε τις παρατηρήσεις / προτάσεις μας επί του κειμένου προκειμένου να διασφαλιστεί η διάχυση της διάστασης της αναπηρίας σε όλα τα προγράμματα δια βίου μάθησης.

Προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. προκειμένου ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος να λειτουργήσει ως εργαλείο και για την ισότιμη ένταξη των πολιτών με αναπηρία

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. στις 13 Ιουλίου 2010 με επιστολή της στην Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας κ. Λ. Κατσέλη κατέθεσε τις απόψεις - προτάσεις της, με στόχο ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος της χώρας να λειτουργήσει θετικά και στην κατεύθυνση της δημιουργίας ευκαιριών για την ισότιμη ένταξη των πολιτών με αναπηρία στην ελληνική κοινωνία.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. θεωρεί ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος αποτελεί εθνική ευκαιρία, η οποία - από κοινού με το ΕΣΠΑ 2007 - 2013 - μπορεί να σηματοδοτήσει μια νέα εποχή για τη μεγάλη πληθυσμιακή ομάδα των ατόμων με αναπηρία. Δεδομένου ότι η ευρωπαϊκή και διεθνής εμπειρία έχει αποδείξει ότι η οριζόντια διάχυση της διάστασης της αναπηρίας σε δράσεις και πολιτικές που αφορούν στο γενικό πληθυσμό, είναι ο παράγων που επιφέρει την ουσιαστική διαφορά προς όφελος των ατόμων με αναπηρία, η Συνομοσπονδία πρότεινε τη διάχυση της διάστασης της αναπηρίας στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο.

Προκειμένου να επιτευχθεί η διάχυση της διάστασης της αναπηρίας στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο και να ωφεληθούν τα άτομα με αναπηρία ως εργαζόμενοι, επιχειρηματίες και καταναλωτές, πέραν της θεσμοθέτησης του κριτηρίου της προσβασιμότητας ως κριτηρίου επιλεξιμότητας, απαιτείται μέσω αυτού και η πρόβλεψη μιας σειράς αναπτυξιακών κινήτρων με στόχο την προώθηση της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία στις επιχειρήσεις, την προώθηση της επιχειρηματικότητας των ατόμων με αναπηρία, την προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία ως καταναλωτών. Τέλος, η Συνομοσπονδία ζήτησε τη θεσμική εκπροσώπησή της σε όλες τις γνωμοδοτικές Επιτροπές, όργανα έλεγχου κ.λπ. που θα προβλέπει ο Νόμος.

Προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. επί του Σχεδίου Νόμου "Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Υγείας και λοιπές διατάξεις"

Τις προτάσεις / παρατηρήσεις της επί των άρθρων του νομοσχεδίου «Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Υγείας και λοιπές διατάξεις», εν όψει της κατάθεσής του προς ψήφιση στη Βουλή, απέστειλε εγγράφως η Ε.Σ.Α.μεΑ. στην Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Μ. Ξενογιαννακοπούλου στις 6 Ιουλίου 2010.

Μεταξύ άλλων, η Ε.Σ.Α.μεΑ. προτείνει:

- Λήψη ειδικής μέριμνας για τη δωρεάν πρόσβαση των ανασφάλιστων ατόμων με αναπηρία, καθώς και των μεταναστών με αναπηρία σε όλες τις πράξεις που διενεργούνται στην ολοήμερη λειτουργία των νοσοκομείων.
- Ολοήμερη λειτουργία των Κέντρων Ψυχικής Υγείας, των Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων, των Πολυδύναμων Ψυχιατρικών Ιατρείων και των Πολυδύναμων Ιατροπαιδαγωγικών Ιατρείων.
- Προκήρυξη 500 θέσεων ετησίως νοσηλευτικού, παραϊατρικού, βοηθητικού, επιστημονικού προσωπικού στις Μονάδες που παρέχουν υπηρεσίες Πρόνοιας και Κοινωνικής Φροντίδας.
- Προκήρυξη κατά προτεραιότητα κενών θέσεων ιατρών για τη στελέχωση των μονάδων χρονίων παθήσεων, όπως μονάδων τεχνητού νεφρού, μονάδων μεσογειακής αναιμίας, διαβητολογικών κέντρων, κέντρων αιμορροφιλίας, μεταμοσχευτικών κέντρων, ογκολογικών κέντρων κ.λπ.).

Οι προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. επί του νομοσχεδίου «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις» στη Διαρκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων

Τις θέσεις και προτάσεις της επί του νομοσχεδίου «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις», κλήθηκε να παρουσιάσει η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία στη Διαρκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής στις 30.06.10.

Κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής, ο Γενικός Γραμματέας της Συνομοσπονδίας κ. Χρήστος Νάστας τόνισε πως εν μέσω μιας δεινής οικονομικής κρίσης, κατά την οποία τα άτομα με αναπηρία έχουν ήδη υποστεί τη μείωση του εισοδήματός τους αφού δεν εξαιρέθηκαν, όπως θα έπρεπε, από τα πρόσφατα επώδυνα οικονομικά μέτρα της περικοπής των συντάξεων, μισθών, επιδομάτων αδειας κ.λπ., η πολιτεία πρέπει πρώτα και κύρια με αυτό το νομοσχέδιο να προσπαθήσει να αποκαταστήσει αυτή τη μείωση του εισοδήματος.

Κατά την παρουσίαση των προτάσεων της Συνομοσπονδίας, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε σε προτάσεις που αφορούν στη διασφάλιση του ύψους των συντάξεων αναπηρίας, οι οποίες ήδη είναι υπερβολικά χαμηλές και δεν εξασφαλίζουν αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης στα άτομα με αναπηρία, καθώς και σε θέματα εργασιακών σχέσεων, αφού δεν έχει ληφθεί ούτε ένα μέτρο για την προστασία των εργαζομένων με αναπηρία από τις απολύσεις, παρόλο που τα άτομα με αναπηρία σε περιόδους οικονομικής κρίσης είναι οι πρώτοι που απολύονται και οι τελευταίοι που προσλαμβάνονται.

Επίσης ζητήθηκε η υιοθέτηση των προτάσεων της Ε.Σ.Α.μεΑ. προκειμένου το νέο Ενιαίο Κέντρο Πιστοποίησης και Αξιολόγησης της Αναπηρίας που εισάγεται με το εν λόγω νομοσχέδιο να οργανωθεί και να λειτουργήσει με τον πιο άρτιο τρόπο.

Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. σε ημερίδα για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία

Ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης μίλησε στις 21 Ιουνίου 2010 στην ημερίδα που συνδιοργάνωσαν η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μεσσηνίας – Νομαρχιακή Επιτροπή Κοινωνικών Θεμάτων, το ΚΕΚΥΚΑμεΑ Μεσσηνίας και η Θυρίδα Επιχειρηματικότητας Καλαμάτας – Ινστιτούτο Νεολαίας – Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς.

Η εκδήλωση με θέμα «Άνθρωποι με Αναπηρία: Δικαίωμα στην εργασία... δικαίωμα στη ζωή», επικεντρώθηκε στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία εν μέσω οικονομικής κρίσης, στους τρόπους προστασίας τους από τις επιπτώσεις της, την επιχειρηματικότητα των ατόμων με αναπηρία και στα ζητήματα απασχόλησής τους.

Επιπλέον, ο κ. Βαρδακαστάνης πρόδρεψε σύσκεψης των Διοικητικών Συμβουλίων των Συλλόγων Ατόμων με Αναπηρία και των γονέων αυτών την ίδια ημέρα, κατά την οποία τέθηκαν επί τάπητος σημαντικά θέματα που απασχολούν το αναπηρικό και το γονεϊκό κίνημα της χώρας αυτή τη δύσκολη περίοδο.

Συνάντηση αντιπροσωπείας της Ε.Σ.Α.μεΑ. με την ηγεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Αντιπροσωπεία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία με επικεφαλής τον Πρόεδρό της κ. Ιωάννη Βαρδακαστάνη πραγματοποίησε στις 28 Ιουνίου 2010 συνάντηση με την Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κα Μ. Ξενογιαννακοπούλου και την Υφυπουργό κα Φ. Γεννηματά στο Υπουργείο.

Κατά τη συνάντηση, η αντιπροσωπεία της Ε.Σ.Α.μεΑ. έθεσε στην ηγεσία του Υπουργείου ζητήματα που άπτονται της αρμοδιότητάς τους, με αιχμή του δόρατος την υποχρηματοδότηση των τομέων της Υγείας, της Πρόνοιας και της Ψυχικής Υγείας, τομείς πολιτικής ιδιαίτερα σημαντικούς για όλους τους Έλληνες και Ελληνίδες με αναπηρία και τις οικογένειές τους, ιδιαίτερα μεσούσης της σφοδρής οικονομικής κρίσης σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο.

Οργή και Αγανάκτηση για το Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για τα εργασιακά

Με αφορμή το Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για τα εργασιακά θέματα, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία εξέφρασε με επιστολή της στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Α. Λοβέρδο στις 21 Ιουνίου 2010 την οργή και την αγανάκτηση που έχει προκαλέσει στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους το γεγονός ότι δεν συμπεριλαμβάνει καμία ρύθμιση για την προστασία και τη διασφάλιση της εργασίας τους.

Με αυτό το Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος, που κρίνεται απαράδεκτο από τους εργατικούς και κοινωνικούς φορείς της χώρας, και πολλαπλώς απαράδεκτο από το εθνικό αναπηρικό κίνημα, καταλύονται όλες οι αρχές και οι αξίες του Κοινωνικού Κράτους. Αυτό το Προεδρικό Διάταγμα όχι μόνο δεν συμπεριλαμβάνει προστατευτικές ρυθμίσεις για τις υφιστάμενες θέσεις εργασίας των ατόμων με αναπηρία αλλά ανοίγει το δρόμο για την εκδίωξή τους από αυτές.

Τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους πρέπει να προστατευτούν με συγκεκριμένα και διακριτά μέτρα, όπως:

- Απαγόρευση απόλυσης εργαζόμενου με αναπηρία ή γονέα/κηδεμόνα τέκνου με αναπηρία ή θετού/ανάδοχου γονέα που έχει με δικαστική απόφαση την επιμέλεια ατόμου με αναπηρία.
- Σε περίπτωση ομαδικής απόλυσης, προστατευτικές ρυθμίσεις για τους εργαζόμενους με αναπηρία, οι οποίοι έχουν προσληφθεί μέσω των νόμων 1648/86 & 2643/98.
- Άμεσες και ταχύτατες ενέργειες για την ολοκλήρωση των διαδικασιών της προκήρυξης του ν. 2643/98 του έτους 2008 που αφορά στις θέσεις του Δημοσίου Τομέα.
- Έναρξη διαδικασιών σχεδιασμού και εφαρμογή νέου ειδικού και αποκλειστικού θεσμικού πλαισίου για την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους.
- Λήψη ειδικών μέτρων για τα νεοεισερχόμενα άτομα με αναπηρία στην αγορά εργασίας όπως: σχεδιασμός και εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων

επαγγελματικής κατάρτισης, επιμόρφωσης, και επαγγελματικού προσανατολισμού, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης πρακτικής επαγγελματικής εμπειρίας.

Προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. επί του νομοσχεδίου «Μεταρρύθμιση του Ασφαλιστικού Συστήματος του Δημοσίου και άλλες διατάξεις»

Εν όψει της συζήτησης στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων για το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Οικονομικών «Μεταρρύθμιση του Ασφαλιστικού Συστήματος του Δημοσίου και άλλες διατάξεις» η Ε.Σ.Α.μεΑ. κατέθεσε εγγράφως στις 05.07.2010 τις προτάσεις της επί των άρθρων που αφορούν στα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά θέματα των ατόμων με αναπηρία στα μέλη της, ζητώντας παράλληλα να παραστεί στη συνεδρίαση της Επιτροπής κατά την ακρόαση των Κοινωνικών Εταίρων.

Όπως τόνισε η Συνομοσπονδία, σε τέτοιες περιόδους η Πολιτεία καλείται και οφείλει να προστατέψει, πρώτα και κύρια, τις πλέον ευπαθείς οικονομικά και κοινωνικά ομάδες του πληθυσμού με συγκεκριμένα και απολύτως διακριτά μέτρα. Σε αντίθεση με τα προαναφερθέντα, έως και σήμερα η ελληνική Πολιτεία όχι μόνο δεν έλαβε μέτρα οικονομικής και κοινωνικής στήριξης των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, αλλά δεν προχώρησε, ως οφείλε, στην εξαίρεση αυτών από μία σειρά πρόσφατων επώδυνων οικονομικών μέτρων όπως η περικοπή των μισθών, συντάξεων, δώρου εορτών αδείας κ.λπ.

Το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, εν πρώτοις, διατηρεί ευνοϊκά συνταξιοδοτικά μέτρα που ισχύουν εδώ και χρόνια για τα άτομα με αναπηρία, όμως αδιαμφισβήτητα δεν εισάγει μέτρα με τα οποία θα προστατευτεί το ύψος των συντάξεων αναπηρίας τους. Αντιθέτως μέρος των αντισυνταγματικών του ρυθμίσεων οδηγεί σε περαιτέρω μείωση των συντάξεων αναπηρίας ή των συντάξεων που θα λάβουν οι εργαζόμενοι του δημοσίου που έχουν στη φροντίδα τους άτομα με βαριά αναπηρία.

Επίσκεψη του Προέδρου της Ε.Σ.Α.μεΑ. στη Ρόδο

Ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης μετέβη στις 18 Ιουνίου 2010 στη Ρόδο, προκειμένου να παραστεί στη συνάντηση της Περιφερειακής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία Δωδεκανήσου με τοπικούς φορείς κοινωνικής φροντίδας με θέμα: «Συντονισμός των τοπικών φορέων σε ζητήματα ατόμων με αναπηρία», που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δωδεκανήσου.

Η συνάντηση επικεντρώθηκε στα ζητήματα που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία της περιοχής και τις δράσεις που πρέπει να αναλάβουν όλοι οι τοπικοί φορείς για την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους, ενώ πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με Διοικητές, Προέδρους και εκπροσώπους Οργανισμών, Ιδρυμάτων και Κέντρων ατόμων με αναπηρία.

Ο κ. Βαρδακαστάνης στις 19 Ιουνίου 2010 παραβρέθηκε στην κοινή συνεδρίαση του Συλλόγου Ατόμων με Αναπηρία επαρχίας Ρόδου, της Περιφερειακής Ομοσπονδίας ΑμεΑ Δωδεκανήσου, του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων ΑμεΑ, του Αθλητικού Συλλόγου και του Συλλόγου Γονέων Αγ. Ανδρέα, ενώ πραγματοποίησε και συνάντηση με τον Υφυπουργό Τουρισμό κ. Γ. Νικητιάδη.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. ζητά σαφείς και διακριτές ρυθμίσεις για την παροχή φθηνού ηλεκτρικού ρεύματος στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους

Με αφορμή εκτενή δημοσιεύματα που αναφέρονταν στις προθέσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλληλεγγύης για την παροχή φθηνού ηλεκτρικού ρεύματος για καταναλωτές με χαμηλά εισοδήματα και ειδικότερα για τους καταναλωτές που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες, η Ε.Σ.Α.μεΑ. κατέθεσε εκ νέου το πάγιο αίτημά της που αφορά στην παροχή έκπτωσης στα άτομα με αναπηρία για αγορά ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της θέσπισης ειδικού τιμολογίου, στην Υπουργό κ. Τ. Μηριμπίλη.

Το αναπηρικό κίνημα ζητάει:

- Δικαιούχοι του ειδικού τιμολογίου της ΔΕΗ για τα άτομα με ανα-

πηρία να είναι τα άτομα με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.

- Το ειδικό τιμολόγιο της ΔΕΗ για τα άτομα με αναπηρία να ακολουθεί ακριβώς το ειδικό τιμολόγιο της ΔΕΗ για τους πολυτέκνους.
- Το ειδικό τιμολόγιο να μην ισχύει στην περίπτωση που το άτομο με αναπηρία διαβίει σε δομή κλειστής περίθαλψης.
- Το ειδικό τιμολόγιο της ΔΕΗ για τα άτομα με αναπηρία να ισχύει μόνο για την πρώτη κατοικία του ατόμου με αναπηρία.

Πέραν του ειδικού τιμολογίου της ΔΕΗ για τα άτομα με αναπηρία για την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο σπίτι, προτάθηκε και η

Διασφάλιση συνθηκών ισότιμης πρόσβασης των πολιτών με αναπηρία στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον

Το πολυάκτις εκπεφρασμένο αίτημά της για καθορισμό συνάντησης με την ηγεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλληλεγγύης έθεσε εκ νέου με επιστολή της στις 16.06.10 προς την Υπουργό κ. Τ. Μηριμπίλη η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία με αφορμή την παρουσίαση του προγράμματος «ΑΘΗΝΑ- ΑΤΤΙΚΗ 2014».

Όπως επεσήμανε η Συνομοσπονδία, κατά την παρουσίαση του προγράμματος «ΑΘΗΝΑ- ΑΤΤΙΚΗ 2014» δεν υπήρξε καμία αναφορά στις ανάγκες των πολιτών με αναπηρία, μια πληθυσμιακή ομάδα που βιώνει καθημερινά τον αποκλεισμό σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δράσης. Η Πολιτεία με την παρουσίαση του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αττικής δείχνει για άλλη μία φορά να μην κάνει ορατά τα δικαιώματα του 10% των πολιτών της με κάποια αναπηρία, αλλήλα και του 40% περίπου των πολιτών με αναπηρία ή/και ηλικίας άνω των 65 ετών!

Επειδή πράγματι - όπως ανέφερε η ίδια η Υπουργός - «*η εικόνα αυτής της πόλης είναι η εικόνα του σημερινού πολιτισμού μας. Είναι η εικόνα μιας πόλης σε γενική κρίση, που αποκαλύπτει και άλλες κρίσεις, κρίσεις αξιών: κοινωνικών - περιβαλλοντικών - οικονομικών*», είναι πλέον επιβεβλημένη η άμεση συνεργασία με το εθνικό αναπηρικό κίνημα στην κατεύθυνση ενημέρωσης, ανάπτυξης μιας νέας συνείδησης καθολικής προσέγγισης όλων των προβλημάτων που αφορούν στους πολίτες συμπεριλαμβανομένων των πολιτών με αναπηρία, στην κατεύθυνση απαγκίστρωσης του τεχνικού κόσμου από ξεπερασμένες αντιλήψεις και πολιτικές που γεννούν τον αποκλεισμό μιας μεγάλης μερίδας πολιτών από το κοινωνικό-οικονομικό γίγνεσθαι της πόλης.

συμπερίληψη στο καθεστώς του προαναφερθέντος ειδικού τιμολογίου επαγγελματιών με αναπηρία που αυτο-απασχολούνται (π.χ. έκπτωση για μικρά εμπορικά καταστήματα ατόμων με αναπηρία, περίπτερα, ψιθικά κ.λπ.), δεδομένου ότι αντιμετωπίζουν έντονες οικονομικές δυσκολίες στην προσπάθειά τους να επιβιώσουν σε συνθήκες έντονου ανταγωνισμού και δεδομένης της δυσκολίας εξεύρεσης εργασίας σε άλλους εργοδότες.

Ετήσια Έκθεση 2009 Συνηγόρου του Πολίτη για τις διακρίσεις

Περιορισμένης εμβέλειας νομοθεσία και έλλειμμα ενημέρωσης

Εν έτει 2010, η άσκηση διακριτικής μεταχείρισης σε βάρος συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού εξακολουθούν να αποτελούν μια αδιαμφισβήτητη πραγματικότητα. Αυτό άλλωστε αναδεικνύει η Έκθεση του Συνηγόρου Πολίτη για τις διακρίσεις στην Ελλάδα το 2009, από την οποία προκύπτει και αναδεικνύεται περίτρανα για μια ακόμα φορά η περιορισμένης εμβέλειας νομοθεσία, καθώς και το έλλειμμα ενημέρωσης των Ελλήνων και Ελληνίδων σε ζητήματα διακρίσεων.

Μέσα στο 2009 ο Συνήγορος του Πολίτη εξέτασε 54 καταγγελίες για διακρίσεις. Οι περισσότερες από αυτές αφορούσαν διακρίσεις λόγω φυλετικής καταγωγής (29) στους τομείς της διάθεσης αγαθών, υπηρεσιών και στεγάσας, και διακρίσεις λόγω αναπηρίας (13) ή ηλικίας (7) στους τομείς της εργασίας και απασχόλησης.

Ο συνολικός αριθμός αναφορών που υποβλήθηκαν το έτος 2009 και αφορούν διακρίσεις στο πλαίσιο του ν.3304/2005 εμφανίζεται αυξημένος έναντι της περσινής χρονιάς, παραμένει ωστόσο χαμηλός στο σύνολό του, χωρίς αυτό να συναρτάται βέβαια με την πραγματική απουσία σχετικών διακρίσεων στη χώρα μας. Ωστόσο, παρά τη συγκριτικά αυξητική τάση των αναφορών που υποβλήθηκαν για κάποιον από τους προστατευόμενους λόγους διάκρισης, ο αριθμός των αναφορών που εν τέλει ενέπιπταν στο πεδίο προστασίας του ν. 3304/2005 ήταν και πάλι περιορισμένος. Το γεγονός αυτό υποδεικνύει πλέον με συστηματικό τρόπο το έλλειμμα ενημέρωσης που εξακολουθεί να

υπάρχει σχετικά με τις οικείες αρμοδιότητες, αλλήλ κυρίως αναδεικνύει ότι τα ζητήματα διακρίσεων στην Ελλάδα σχετίζονται με αιτήματα που ξεπερνούν τη ρυθμιστική εμβέλεια της κείμενης νομοθεσίας περί απαγόρευσης διακρίσεων, τουλάχιστον όπως αυτή αποτυπώνεται στον ν. 3304/2005.

Όπως αναφέρεται ρητά στην Έκθεση, εξαιρετικά θετικό είναι το γεγονός ότι υποβλήθηκε σημαντικά αυξημένος αριθμός αναφορών για διακρίσεις λόγω αναπηρίας, αρκετές από τις οποίες είχαν θετική έκβαση. Η αύξηση των οικείων αναφορών οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στη διαβίβαση στον ΣτΠ καταγγελιών που περιήλθαν σε γνώση της Ε.Σ.Α.μεΑ., της τριτοβάθμιας οργάνωσης που εκπροσωπεί άτομα με αναπηρία. Το γεγονός αυτό αναδεικνύει το σημαντικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η κινητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών προς αυτή την κατεύθυνση.

Ειδικότερα, ο Συνήγορος του Πολίτη κατέληξε στις εξής διαπιστώσεις:

- Τα ζητήματα διακρίσεων στην Ελλάδα σχετίζονται με αιτήματα που ξεπερνούν το πεδίο εφαρμογής του ν. 3304/2005, το οποίο πρέπει να διευρυνθεί για να αξιοποιηθούν τα εργαλεία που αυτός εισάγει σε ευρύτερο πεδίο διακρίσεων.

- Ο συνολικός αριθμός καταγγελιών (αναφορών) για διακρίσεις που υποβλήθηκαν το έτος 2009 είναι αυξημένος σε σχέση με το 2008, παραμένει ωστόσο χαμηλός στο σύνολό του, χωρίς αυτό να σημαίνει πραγματική απουσία διακρίσεων στη χώρα μας.

- Αυξήθηκε ο αριθμός αναφορών για διακρίσεις λόγω αναπηρίας. Η αύξηση οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στη διαβίβαση καταγγελιών στον Συνήγορο από οργανώσεις που εκπροσωπούν άτομα με αναπηρία. Αυτό αναδεικνύει το σημαντικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η κοινωνία των πολιτών.

- Το πιλοτικό δίκτυο για τους Ρομά που έχει δημιουργήσει ο Συνήγορος του Πολίτη από το 2007 πέτυχε να αυξήσει την επικοινωνία με την συγκεκριμένη ομάδα του πληθυσμού και να συντονίσει περιφερειακές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

- Ο Συνήγορος του Πολίτη προτίθεται να δημιουργήσει παρόμοια δίκτυα και για τους άλλους λόγους διάκρισης, στο πλαίσιο του ν.3304/2005 (αναπηρία, θρησκευτικές πεποιθήσεις, σεξουαλικός προσανατολισμός), προκειμένου να συνεισφέρει στη δημιουργία μιας συνολικότερης παιδείας κατά των διακρίσεων.

Συμπερασματικά, ο Συνήγορος του Πολίτη μέσα από την Έκθεση, επισμαίνει εκ νέου την ανάγκη να τροποποιηθεί η νομοθεσία ώστε να διευρυνθεί το πεδίο προστασίας του ν. 3304/2005 για να μπορεί να χειρίζεται αποτελεσματικά και με τρόπο συστηματικό υποθέσεις από ολόκληρο το εύρος των διακρίσεων. Επισμαίνει δε τον ιδιαίτερα θετικό ρόλο που μπορεί να παίξει η κοινωνία των πολιτών και η δημιουργία δικτύων καθώς η ενημέρωση των πολιτών για τις αρμοδιότητες του Συνηγόρου παραμένει ελλιπής.

¹ Διαβάστε το πλήρες κείμενο της έκθεσης: http://www.synigoros.gr/diakriseis/pdfs_01/8654_1_Ekthesi_Diakrisewn_2009_final.pdf

² Ο ν. 3304/2005 (περί εφαρμογής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού), ο οποίος ενσωματώνει τις οδηγίες 2000/43/ΕΚ και 2000/78/ΕΚ, αναγορεύει τον Συνήγορο του Πολίτη σε φορέα προώθησης της ίσης μεταχείρισης στον δημόσιο τομέα. Στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του αυτής, ο Συνήγορος του Πολίτη συντάσσει και δημοσιεύει ειδική έκθεση για την εκ μέρους του εφαρμογή της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων. Στην έκθεση αυτή, παρουσιάζεται συνοπτικά η αποτίμηση της εφαρμογής του οικείου νομοθετικού πλαισίου, περιλαμβάνονται αναφορές στα ζητήματα διακρίσεων που χειρίστηκε ο Συνήγορος του Πολίτη εντός του έτους 2009, καθώς και σειρά δραστηριοτήτων και δράσεων του Συνηγόρου ως φορέα προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41 Ηλιούπολη, Αθήνα

Τηλ. 210 - 9949837 • Fax: 210 - 5238967

e-mail: esaea@otenet.gr • <http://www.esaea.gr>